

2016

KKTC Merkez Bankası
Yıllık Rapor

41/2001 Sayılı KKTC Merkez Bankası Yasası'na göre Banka'nın amacı,

“Kalkınma planları ve yıllık programlara uygun olarak, ekonomik gelişmeye yardımcı olacak biçimde para-kredi politikalarını uygulamak, bankacılık sistemini düzenlemek ve denetlemek” olup,

“Tasarruf sahiplerinin haklarını ve bankaların düzenli ve emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye sokabilecek ve ekonomide önemli zararlar doğurabilecek her türlü işlem ve uygulamaları önlemek, kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak üzere gerekli karar ve tedbirleri almak ve uygulamak” ile yükümlüdür.

© KKTC Merkez Bankası, 2017

Adres

Bedreddin Demirel Caddesi,
Lefkoşa - KKTC

Yazışma Adresi

P.K. 857, Lefkoşa - KKTC

Telefon

+90 392 - 611 5000

Fax

+90 392 - 228 2131

+90 392 - 228 5240

World Wide Web Home Page

<http://www.mb.gov.ct.tr>

E-mail

ileti@kktcmerkezbankasi.org

Bu Rapor, KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu'nun onayı ile hazırlanmış ve yayınlanmıştır.

Bu raporda yayınlanan veriler geçici verilerden derlenmiştir. Önceki raporlar ve/veya internet sitemizdeki verilerle karşılaştırıldığında farklılıklar görmek mümkün olup, kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla hazırlanan bu rapordaki veriler kanıt gösterilmek suretiyle KKTC Merkez Bankası'ndan herhangi bir hak veya değişiklik talebinde bulunulamaz.

Bu yayının tüm hakları saklıdır. Sadece, ticari amaçlı olmayan eğitim, araştırma vb. çalışmalarda kaynak gösterilerek kullanılabilir.

A. KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
BPP	Bankalararası Para Piyasası
BT	Bilgi Teknolojileri
DPÖ	Devlet Planlama Örgütü
KKTCMB / Banka	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası
MB	Merkez Bankası
MDC	Menkul Değerler Cüzdanı
MMK	Mevduat Munzam Karşılıkları
RTGS	Gerçek Zamanlı Ödeme ve Mutabakat Sistemi
SPK	Sermaye Piyasası Kurulu
TGA	Tahsili Gecikmiş Alacaklar
THP	Tekdüzen Hesap Planı
TL / TP	Türk Lirası
TMSFİF	Tasarruf Mevduatı Sigortası ve Finansal İstikrar Fonu
TRP	Tekdüzen Raporlama Paketi
UBB	Uluslararası Bankacılık Birimleri
YP	Yabancı Para
\$ / Dolar	ABD Doları

B. TANIMLAR

Duran Değerler	:	Menkuller + Gayrimenkuller
Döner Değerler / Likit Aktifler	:	Kasa + Altın + Menkul Değerler Cüzdanı + Bankalar Nezindeki Mevduat + Hariçteki Muhabirler
Mevduat Munzam Karşılıkları	:	Yasal Karşılıklar

İÇİNDEKİLER

Başkan'ın Mesajı	v
1. ORGANİZASYON VE YÖNETİM	2
1.1 Organizasyon Şeması	2
1.2 Kurumsal Yönetim	3
1.3 İdare Merkezi ve Merkez Şube	9
2. KAYNAKLAR	16
2.1 İnsan Kaynakları	16
2.2 Mali Kaynaklar	20
3. FAALİYETLER	24
3.1 Politika Araçları	24
3.2 Düzenleme Faaliyetleri	29
3.3 Gözetim	35
3.4 Denetim Faaliyetleri	37
3.5 Ödeme Sistemleri	39
3.6 Nakit Hareketleri	40
3.7 Rezerv Yönetimi	41
3.8 Hesap Verebilirlik ve İletişim	44
3.9 Avrupa Birliği Uyum Çalışmaları	47
3.10 Diğer	47
4. FİNANSAL TABLOLAR	51
4.1 Bilanço	51
4.2 Kâr-Zarar Tablosu	57
4.3 Kâr Dağılımı	59
5. DÜZENLEMELER	61
6. TABLOLAR	64

Başkan'ın Mesajı

Geride bıraktığımız 2016 yılı gelişmiş ve gelişmekte olan birçok ekonomi için zorlu bir yıl olmuş, ülkeler istikrarlı büyümeye yönelik yapısal reformları hayata geçirmek yerine, hızlı büyümek adına kısa vadeli politikalar aramayı sürdürmüşlerdir. ABD ekonomisinin diğer gelişmiş ülkelerden olumlu yönde ayrışmaya devam ettiği, gelişmekte olan ülkelerin ise kendi iç sorunlarına ilave olarak emtia fiyatlarının düşük seyri ve Çin ekonomisinden gelen olumsuz sinyallere bağlı olarak zayıf ve kırılğan görünümünü sürdürdükleri gözlemlenmiştir. Uzun zamandır ekonomik aktiviteyi canlandırmak amacıyla sürdürülen parasal genişleme politikalarının, ABD Merkez Bankası'nın (Fed) faiz artışları ile birlikte hız kesmeye başladığı, küresel ticaret ve yatırımlarda gözlenen yavaşlamaya bağlı olarak düşük büyüme trendinin 2017 yılında da devam edeceği değerlendirilmektedir.

Yıl içerisinde Britanya'nın Avrupa Birliği'nden çıkma (Brexit) kararı, ABD başkanlık seçimi süreci ve Ortadoğu'da artan jeopolitik riskler gündemi en çok meşgul eden hususlar olmuştur. Brexit'in domino etkisi yaratacağı ve başka AB üyesi ülkelerin de birlikten çıkmak isteyeceği endişesi her geçen gün artmaktadır. Diğer taraftan, ABD yeni başkanının ülkeyi korumacı ve müdahaleci ekonomi politikaları ile yöneteceği, Fed'in ise daha agresif bir para politikası izleyeceği yönünde vermiş olduğu sinyaller önümüzdeki dönemde küresel ekonomi için önemli risk unsurları olarak değerlendirilmektedir. Ortadoğu'da adil ve kalıcı bir çözümün en erken zamanda tesis edilmesi de gerek insani gerekse ekonomik anlamda büyük önem arz etmektedir.

Bankamız, KKTC bankacılık sektörünün uluslararası standartlardaki gelişmelere uyumlu, güvenli ve istikrarlı bir şekilde büyümesi, ülkemizin ekonomik gelişimine yardımcı olacak biçimde para-kredi politikalarının uygulanması ve mevduat sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunması yönündeki çalışmalarına 2016 yılında da devam etmiştir. Bu çerçevede, KKTC mali sektörüne ilişkin reform çalışmalarının omurgası konumundaki Bankacılık Yasa Tasarısı Taslağı tüm tarafların katkısı ile hazırlanmış ve Bakanlar Kurulu tarafından onaylanarak Meclis alt komitesine sevk edilmiştir. Bankamız, ülkemizde para transferinin verimli ve operasyonel risklerden uzak bir şekilde yapılabilmesi amacıyla hayata geçirdiği Elektronik Ödeme Sistemi'nin (EÖS) ardından 2016 yılı itibarı ile Kurumsal Elektronik Ödeme Sistemi (KEÖS) kurulması ile ilgili girişim başlatmış, 2017 yılında bazı kamu kurumlarının ödemelerini elektronik olarak güvenli ve belirlenen standartlar çerçevesinde gerçekleştirebilmeleri hedefiyle çalışmalarını yoğun bir şekilde sürdürmektedir. Bunlara ilave olarak, Fasil 114 Kooperatif Şirketler Yasası altında faaliyet gösteren kooperatifler tarafından üyelerine kullandırılan kredilerin de Bankamız Risk Merkezi'ne dâhil edilmesi amacıyla başlatılan proje çalışmaları devam etmektedir.

KKTC Bankacılık sektörü aktif büyüklüğü 2016 yılında da büyümeye devam etmiş ve önceki yılsonuna göre yüzde 22,1 oranında artarak 21.1 milyar TL'ye ulaşmıştır. Söz konusu büyüme ile bankacılık sektörü aktif büyüklüğünün GSYH'ye oranı yılsonu itibarıyla yüzde 194,4'e yükselmiştir. Mevduat toplamı bir yılda yüzde 16,6 artışla 16.6 milyar TL'ye, brüt krediler yüzde 14,8 artışla 12.8 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Sektörün Sermaye Yeterlilik Standart Rasyosu (SYSR) ise yüzde 18,03 olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılı sonunda 717 milyon TL olan tahsili gecikmiş alacaklar daha önceki yıllarda olduğu gibi 2016 yılında da artmaya devam etmiş ve 2016 sonunda 842 milyon TL'ye ulaşmıştır.

KKTC Merkez Bankası bilançosu aktif toplamı 2016 yılında yüzde 28,4 oranında artmış ve yılsonu itibarıyla 6.452 milyar TL'ye yükselmiştir. Söz konusu dönemde özkaynaklar toplamı 465,2 milyar TL'ye, Bankamız nezdinde tutulan yasal karşılıklar 1.360 milyar TL'ye, bankalararası para piyasası işlemleri ise 1.754 milyar TL'ye ulaşmıştır. 2015 yılında 110,5 milyar TL olan Merkez Bankası kârı, 2016 yılında yüzde 21,2 oranında artmış ve 133,9 milyar TL seviyesine yükselmiştir.

Bankamız yönetim anlayışının en temel unsurlarından biri olan şeffaflık ve hesap verilebilirliğin gereği olarak hazırlanan KKTC Merkez Bankası 2016 Yılı Raporu ilgili yıla ait bilgi ve değerlendirmeleriyle birlikte sunulmaktadır. Bu vesile ile Yönetim Kurulu üyelerimize ve mesai arkadaşlarıma özverili çalışmalarından ötürü teşekkür ederim.

Saygılarımla,

Mehmet Emin Özcan
Başkan

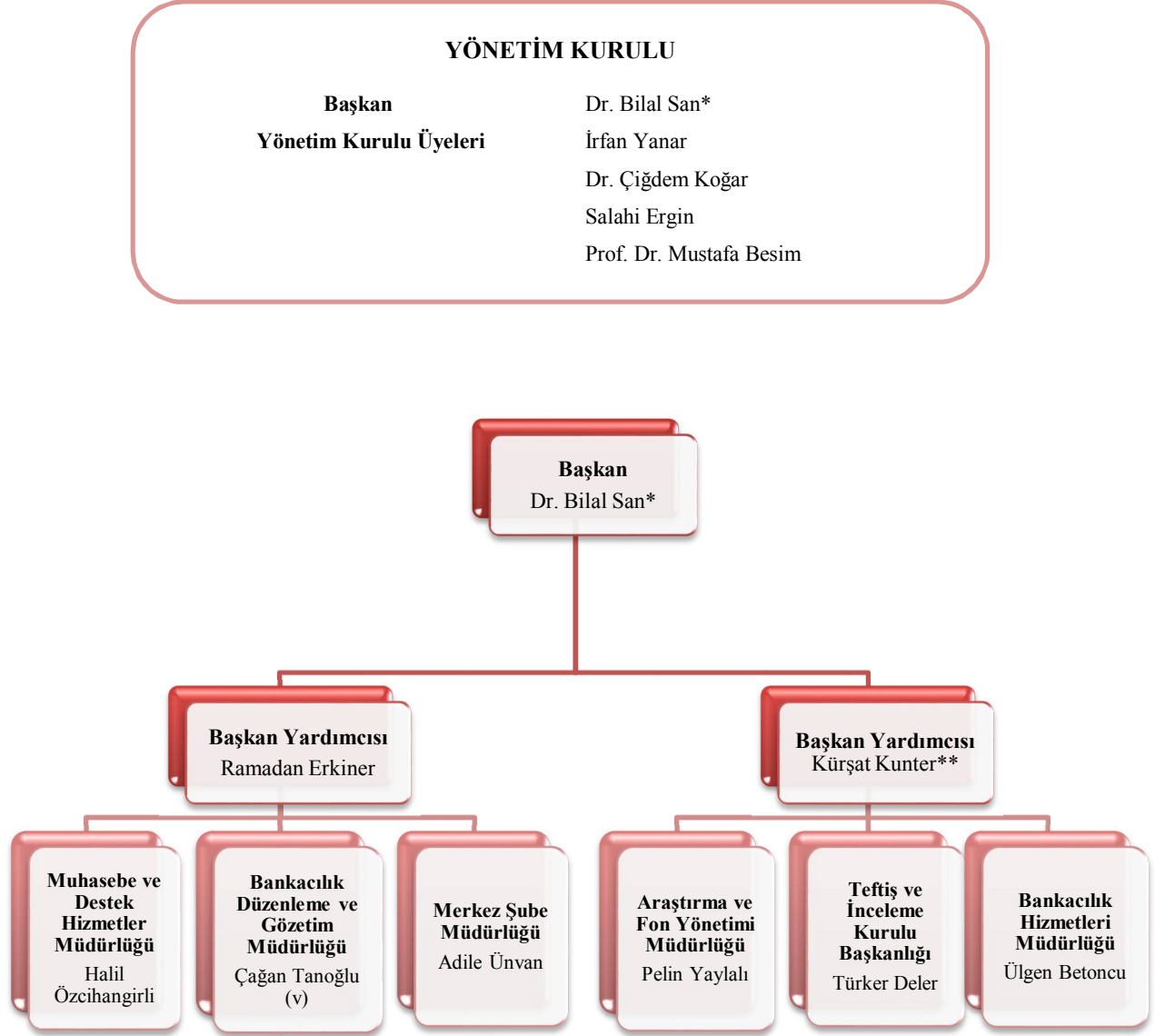

ORGANİZASYON VE YÖNETİM

---

1. ORGANİZASYON VE YÖNETİM

1.1 Organizasyon Şeması

* 14.02.2017 tarihinden itibaren KKTC Merkez Bankası Başkanlığına Mehmet Emin Özcan atanmıştır.

** 14.07.2016 tarihinde Başkan Yardımcısı olarak atanmıştır.

Not: 28.10.2015 - 06.06.2016 tarihleri arasında başkan yardımcılığı görevini Ahmet Melih Karavelioğlu yürütmüştür.

KKTC Merkez Bankası'nın organizasyon ve yönetim yapısı, 41/2001 sayılı KKTCMB Yasası ile 57/1987 sayılı KKTCMB Teşkilat Yasası ve bu yasalara istinaden çıkarılan mevzuatla düzenlenmiştir. Bankanın Yönetim Kurulu ve Başkanlık Makamı oluşumu 41/2001 sayılı Yasa'da, organizasyon ve personel yapısı ile kadrolar 57/1987 sayılı Yasa'da belirlenmiştir. 57/1987 sayılı Yasa'nın 51 (1) (A) maddesi altında düzenlenen Merkez Bankası İdare, Teşkilat ve Hizmetleri Tebliği ile Bankaya yasayla verilen görevlerin birimler arasında dağılımı yapılmaktadır.

1.2 Kurumsal Yönetim

41/2001 sayılı KKTCMB Yasası'nın 9. maddesine göre Bankanın organları/kurumsal yönetim yapısı; Yönetim Kurulu, Başkanlık Makamı, İdare Merkezi ve Merkez Şube'den oluşmaktadır.

1.2.1 Yönetim Kurulu

Yönetim Kurulu, Kurumun en üst düzeydeki karar organıdır. Yönetim Kurulu üyelerinin atanmaları Bakanlar Kurulu tarafından dört yıllık süreler için yapılmaktadır. Yasa'ya göre görev süresi dolan üyelerin yeniden atanmaları mümkündür.

Yönetim Kurulu, yasa ile verilen görev ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirmektedir. Yönetim Kurulu, KKTCMB Başkanı ve atanan dört üyeden oluşmaktadır. Kurul, ayda en az bir kez olmak üzere, asgari üç üyenin katılımıyla toplanmakta ve en az üç üyenin aynı yöndeki oyu ile karar almaktadır. Merkez Bankası Başkan Yardımcıları ise Yönetim Kurulu toplantılarına oy hakkı olmaksızın katılabilmektedirler.

KKTCMB Başkanı, Yönetim Kurulu'nun da Başkanı olup, Başbakan tarafından Bakanlar Kurulu'nun onayıyla beş yıl için atanmaktadır. Bu süre sonunda yeniden atanması mümkündür.

KKTCMB Başkanı ve aynı zamanda Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Bilal San, Yönetim Kurulu üyeleri ise İrfan Yanar, Dr. Çiğdem Koğar, Prof. Dr. Mustafa Besim ve 16 Eylül 2015 tarihinde Bakanlar Kurulu tarafından ikinci kez bu göreve atanan Salahi Ergin'dir.

KKTCMB Başkanı Dr. Bilal San'ın beş yıllık görev süresi 19 Aralık 2016 tarihinde dolmuş, bu göreve 14 Şubat 2017 tarih ve H (K-I) 368-2017 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Sn. Mehmet Emin Özcan atanmıştır.

YÖNETİM KURULU ÜYELERİMİZ

Dr. Bilal San
Başkan

(Görev süresi 19 Aralık 2016 tarihinde dolmuştur).

Mehmet Emin Özcan
Başkan

(14 Şubat 2017 tarihinde Başkanlık görevine atanmıştır).

İrfan Yanar
Üye

Dr. Çiğdem Koğar
Üye

Salahi Ergin
Üye

Prof. Dr. Mustafa Besim
Üye

41/2001 sayılı KKTCMB Yasası'nın 5. maddesinde Bankanın, 11. maddesinde Banka Yönetim Kurulu'nun görev ve yetkileri tanımlanmıştır.

Bankanın en temel görevi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin para ve bankacılık sisteminin düzenlenmesi ve denetimi için gerekli işlemleri yapmaktır. Bunlara ilave olarak finansal sistemde istikrarı sağlayıcı, para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almak da Merkez Bankası'nın görevleri arasındadır.

Merkez Bankası'nın diğer yetki ve görevleri aşağıdaki tablodadır:

- ❖ Mali piyasaları izlemek amacıyla bankalar ve diğer mali kuruluşlardan ve bunları düzenlemek ve denetlemekle görevli kurum ve kuruluşlardan gerekli bilgileri istemek ve istatistiki bilgi toplamak.
- ❖ Ekonomik koşulları göz önünde bulundurarak merkez bankaları tarafından yapılması gerekli olan işlemleri yerine getirmek.
- ❖ Bankalar ile kredi vermek amacıyla kurulmuş diğer kuruluşları denetlemek.
- ❖ Finansal sistemde istikrarı sağlayıcı ve para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almak.
- ❖ Mali piyasaları izlemek ve ödeme mutabakat sistemleri kurmak, kurulmuş ve kurulacak sistemlerin kesintisiz işlemlerini ve denetimini sağlayacak düzenlemeleri yapmak, ödemeler için elektronik ortam da dahil olmak üzere kullanılacak yöntemleri ve araçları belirlemek.
- ❖ Para ve kredi hacmini düzenlemek.
- ❖ KKTC'nin uluslararası ihtiyatlarını düzenleyip yönetmek.
- ❖ Para ve kredi politikası konusunda Bakanlar Kurulu'na incelenmesi istenecek hususlar hakkında görüşlerini bildirmek suretiyle Devletin mali ve ekonomik danışmanlığını yapmak.
- ❖ Uluslararası mali ve ekonomik ilişkilerde Devletin mali ajanlığını yapmak.
- ❖ Devletin bankacılığını yapmak ve mali acentesi olmak.
- ❖ Olağanüstü hallerde ve TMSFİF'in kaynaklarının ihtiyacı karşılamaması durumunda, belirleyeceği usul ve esaslara göre bu Fona avans vermek.
- ❖ Tasarruf sahiplerinin haklarını ve bankaların düzenli ve emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye sokabilecek ve ekonomide önemli zararlar doğurabilecek her türlü işlem ve uygulamaları önlemek, kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak üzere gerekli karar ve tedbirleri almak ve uygulamak.
- ❖ Ülke altın ve döviz rezervlerini yönetmek.
- ❖ Nihai kredi mercii olarak bankalara kredi vermek.

Banka'nın bilançosuna, kâr ve zarar hesabına, bütçesine, faaliyet raporuna, taşınmaz mallarına, personeline, kredilere ve yasal karşılıklara ilişkin konuları inceleyip karara bağlamak, Banka tarafından yapılabilecek diğer bankacılık hizmetlerini saptamak, KKTC Bankalar Yasası uyarınca bankaların denetimi ile ilgili olarak gerekli önlemleri almak, mali bünyelerinin zayıflamasını önlemek amacıyla uyulması gereken esas ve usulleri belirlemek, uygulanacak rasyolar ve diğer oranlara dair hususları tespit etmek Yönetim Kurulu'nun yetki ve görevleri arasında bulunmaktadır.

Banka Yönetim Kurulu'nun görev ve yetkileri aşağıdaki tabloda ayrıntılı olarak verilmiştir.

❖ Bankalar Yasası uyarınca, bankaların denetimi hususunda gerekli önlemleri almak, mali bünyelerinin zayıflamasını önlemek amacıyla uymaları gereken esas ve usülleri belirlemek ve uygulanacak rasyolar ve diğer oranlarla ilgili hususları saptamak ve uygulamak ve Bankalar Yasası uyarınca belirlenen yetkiler çerçevesinde karar almak.
❖ Merkez Bankası'nın kendi işlemlerinde uygulayacağı reeskont, iskonto ve faiz oranları ile ücret ve komisyonları saptamak.
❖ Merkez Bankası plasmanları üzerinde tür ve miktar bakımından düzenleyici önlemleri almak ve genel kredi hacmi ile genel kredi hacmi içinde kredi türlerinin sektörel ve konular itibarıyla dağılımını ayarlamak.
❖ Merkez Bankası'nca açılacak kredilerin esas ve koşulları ile reeskont ve avans limitlerini saptamak.
❖ 41/2011 sayılı Yasa'nın 23. ve 24. maddelerinde yasal karşılıklar ve faiz oranları konularında belirtilen hususları saptamak.
❖ Merkez Bankası'nın bilanço, kâr ve zarar hesabını inceleyip karara bağlamak.
❖ Merkez Bankası'nın idare, teşkilat ve hizmetlerine ilişkin düzenlemeler yapmak.
❖ Merkez Bankası ihtiyacı için taşınmaz mal satın almak veya kiralamak ve Merkez Bankası'nın sahip olduğu taşınmaz malları gerektiğinde satmak.
❖ Kabul edilen hadler üstündeki tutarlara ve kıymetlere ilişkin sulh ve terkin konularında karar vermek.
❖ Merkez Bankası'nın yıllık bütçesini ve faaliyet raporunu onaylamak.
❖ Merkez Bankası personelini atamak ve Banka'yı yükümlülük altına sokacak personelin imza yetkilerini belirlemek.
❖ Merkez Bankası'nca yapılabilecek diğer bankacılık işlemlerini ve hizmetleri saptamak.
❖ Başkan tarafından tetkik ve onaya sunulacak hususlar hakkında karar almak.
❖ Kredi kartlarının isdar ve kabulüne ilişkin esas ve koşulları belirlemek.

1.2.2 Başkanlık

Başkanlık, Başkan ve Başkan Yardımcılarından oluşmakta ve Bankanın üst düzey icra makamını oluşturmaktadır.

Başkan

En yüksek icra amiri sıfatıyla Başkan, Merkez Bankası'nın yurt içi ve dışında temsil edilmesini, Merkez Bankası'nın yürütmekle mükellef olduğu yasalara uyulmasını, Yönetim Kurulu tarafından alınan kararların yürütülmesini, Bankanın sevk ve idaresini sağlamaktadır.

Dr. Bilal San, 19 Aralık 2011 tarih ve K (II) 1815 - 2011 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile bu göreve atanmış, 19 Aralık 2016 tarihinde görev süresi sona ermiştir. 14 Şubat 2017 tarih ve H (K-I) 368-2017 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Mehmet Emin Özcan KKTC Merkez Bankası Başkanlığına atanmıştır.

Dr. Bilal San
Başkan

(Görev süresi 19 Aralık 2016 tarihinde dolmuştur).

Mehmet Emin Özcan
Başkan

(14 Şubat 2017 tarihinde Başkanlık görevine atanmıştır).

Başkan Yardımcıları

Merkez Bankası Başkan Yardımcıları, Başbakan tarafından Bakanlar Kurulu'nun onayıyla atanmaktadır. Başkan yardımcıları, Başkan tarafından yapılacak görev bölümünde kendilerine bağlanacak birimleri gereği gibi yürütmekle mükelleftirler. Başkan'ın yokluğunda Başkan'a vekâlet etmekle görevlendirilen Başkan Yardımcısı, Başkan'ın tüm yetkilerini kullanabilmektedir.

Ramadan Erkiner
Başkan Yardımcısı

Kürşat Kunter
Başkan Yardımcısı

1.3 İdare Merkezi ve Merkez Şube

Banka Yönetim Kurulu tarafından, Merkez Bankası Yasası'nın 51 (1) (A) maddesinin verdiği yetkiye istinaden çıkarılan 'Merkez Bankası İdare, Teşkilat ve Hizmetleri Tebliği', Bankaya verilmiş olan görevlerin, İdare Merkezi ile Şube arasında dağılımını, çalışanların eşgüdüm içerisinde etkin ve verimli çalışmalarını sağlamayı amaçlamaktadır. Bu çerçevede Kurum kendisine verilen görevleri, organizasyon şemasında yer alan aşağıdaki Birimler ve Şube aracılığıyla yerine getirmektedir.

Teftiş ve İnceleme Kurulu Başkanlığı

Türker Deler

Başkan

Teftiş ve İnceleme Kurulu Başkanlığı, Bankalar Yasası ve ilgili diğer yasa, tebliğ vb. mevzuatın tanıdığı yetkiler ve verdiği görevler çerçevesinde inceleme ve araştırmalarda bulunur, gerektiğinde soruşturma yapar. Merkez Bankası Yasası, Bankalar Yasası ve diğer mevzuatla Bankaya denetim görev ve yetkisi verilen konularda, birimlerin görevleriyle ilgili görüş ve önerileri de dikkate alınarak hazırlanacak dönemsel programlar çerçevesinde ya da Başkanlıkça ihtiyaç duyulduğunda, bankalar ile görev ve yetki kapsamındaki diğer kuruluşlar nezdinde teftiş ve inceleme yapar. Gerektiğinde bu kuruluşlar hakkında Bankada mevcut bilgi ve belgeler üzerinde inceleme yapmak da görevleri arasındadır. Ayrıca, teftiş ve incelemeler neticesinde elde edilen bilgi, bulgu ve belgeleri, düzenleyecekleri kendi görüşlerini de içeren raporlarla birlikte Başkanlığa sunmakla

yükümlüdür. Teftiş ve İnceleme Kurulu Başkanlığı, bir başkan, grub sorumlusu, yeterli sayıda müfettiş yardımcısı, müfettiş ve kıdemli müfettişten oluşur.

Araştırma ve Fon Yönetimi Müdürlüğü

Pelin Yaylalı
Müdür

Araştırma ve Fon Yönetimi Müdürlüğü, yurt içi ve yurt dışı ekonomik ve finansal gelişmeleri takip edip raporlamakla, Merkez Bankası bilançosu ve bankacılık sektörü verileri ile ilgili tabloları hazırlayıp analiz etmekle, ekonomik ve mali konularda araştırma ve değerlendirmeler yapmakla ve bunları Başkanlığın ve Başkanlıkça uygun görülecek birimler ile diğer kişi ve kuruluşların kullanımına sunmakla görevlidir. Yurt içi ve yurt dışındaki döviz, para, altın, menkul kıymetler ve bunlara bağlı türev piyasalarda yapılan işlemlere ilaveten, yurt dışı bankalarla muhabirlik ilişkilerini yürütmektedir. Ayrıca, Yönetim Kurulu kararlarıyla belirlenen Bankaca yapılacak her türlü bankacılık işlemlerinde uygulanacak faizler, kredi limitleri, reeskont ve avans faiz oranlarına ilişkin ön çalışmaları yapmak ve alınan kararları duyurmak da görevleri arasında bulunan Müdürlük, bir müdür ve yeterli sayıda personelden oluşmaktadır.

Bankacılık Dzenleme ve Gzetim Mdrlüğü**Çağın Tanoğlu****Müdür (v)**

Bankacılık mevzuatı ile ilgili yasa önerileri, tebliğ ve diğer düzenlemeleri hazırlar. Merkez Bankası'nın denetimine ve gzetimine tabi kuruluşların uyacakları muhasebe standardı ile düzenlemek zorunda oldukları mali tablo ve raporlar ile bunların yayınlanmasına ilişkin esas ve usuller Bankacılık Dzenleme ve Gzetim Mdrlüğü'nün görevleri arasındadır. Mdrlük, ayrıca mali sistemde belirsizlik ya da güvensizlik oluşması ve fon çekilişlerinin hızlanması hallerine ilişkin ortaya çıkacak sorunları izlemek, değerlendirmek ve tespit edilecek sorunların çözümüne yönelik olarak Başkanlığa görüş bildirmekle sorumludur. Finansal kriz yönetiminin temel unsurlarını belirlemek, acil eylem planı hazırlamak, yönetime sunmak ve hazırlanan planı belirli dönemlerde test etmek de Bankacılık Dzenleme ve Gzetim Mdrlüğü tarafından yapılmaktadır. Mdrlük, Uluslararası Bankacılık Birimleri (UBB) mevzuatı ile ilgili düzenlemeleri, UBB'lerin kuruluş ve faaliyet izni işlemlerini de yapmaktadır.

Bankacılık Hizmetleri Müdürlüğü**Ülgen Betoncu****Müdür**

Bankacılık Hizmetleri Müdürlüğü, Merkez Bankası'na yapılan kredi müracaatlarını alır, kredilerin kullandırılma şekli ile ilgili esas ve usullere ilişkin düzenlemeleri hazırlar. Merkez Bankası'nca yapılan her türlü bankacılık işlemlerinde uygulanacak komisyon, ücret ve masraflarla ilgili çalışmaları yapar. Bankalararası takas odası işlemlerini, çek takas işlemlerinin sonuçlarını, ödeme araçları ile ilgili uluslararası düzenlemeleri ve gelişmeleri takip etmek, gerektiğinde yeni düzenlemeler hazırlamak da Bankacılık Hizmetleri Müdürlüğü'nün görevleri arasındadır. Ayrıca Risk Merkezi kanalıyla bankalar ve kredi vermek amacıyla kurulmuş diğer kuruluşların müşterilerinin risk bilgilerinin raporlanması ve ilgili kurumlara geri bildirim işlemlerinin yürütülmesinden sorumludur. Tasarruf Mevduatı Sigortası ve Finansal İstikrar Fonu Yönetim Kurulu tarafından alınan kararlar ile Fonun diğer işlemlerini yürütmek de görevleri arasında bulunan Müdürlük, bir müdür ve yeterli sayıda personelden oluşmaktadır.

Muhasebe ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü

Halil İ. Özcihangirli
Müdür

Muhasebe ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü bankanın hesap planını hazırlamak, muhasebe sisteminin düzenli bir şekilde işlemesi ve geliştirilmesi için gereken tedbirleri almak ve düzenlemeleri yapmakla sorumludur. İdare Merkezi ve Merkez Şube işlemlerine ilişkin muhasebe kayıtlarının tutulması, Bankanın bilançosunun, gelir tablosunun, envanter cetvellerinin ve diğer vaziyetlerinin hazırlanması; Banka ihtiyacı mal ve hizmetlerin alım satımı ile ihale, haberleşme, arşiv, güvenlik, iç hizmet işlerinin yürütülmesi ve gerekli düzenlemelerin yapılması; personelin maaş, ücret ve özlük haklarına ilişkin ödeme ve tahsilat işlemleri de bu müdürlüğün görevleri arasındadır. Bunlara ilave olarak, bilgi ve iletişim sistemleri alanındaki teknolojik gelişmelerin takibi, bilişim sistemleri için uygun donanım, yazılım, iletişim sistemleri ve diğer unsurların temini, kurulumu, işletimi ve bakımı, banka hizmetlerine ilişkin uygulama yazılım projelerinin planlanması ve gerçekleştirilmesi, bilgi güvenliği politikalarını oluşturulması ve uygulanması da yine Muhasebe ve Destek Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır. Müdürlük, bir müdür ve yeterli sayıda personelden oluşmaktadır.

Merkez Şube Müdürlüğü

Adile Ünvan
Müdür

Merkez Şube Müdürlüğü, Banka mevzuatı ile Başkanlık ve birimler tarafından verilecek talimatlar doğrultusunda kredi, kambiyo, cari hesap, takas, ve vezne işlemlerini yürütmektedir. Merkez Şube Müdürlüğü bir müdür, bir müdür yardımcısı ile yeterli sayıda personelden oluşmaktadır.

KAYNAKLAR

---

2. KAYNAKLAR

2.1 İnsan Kaynakları

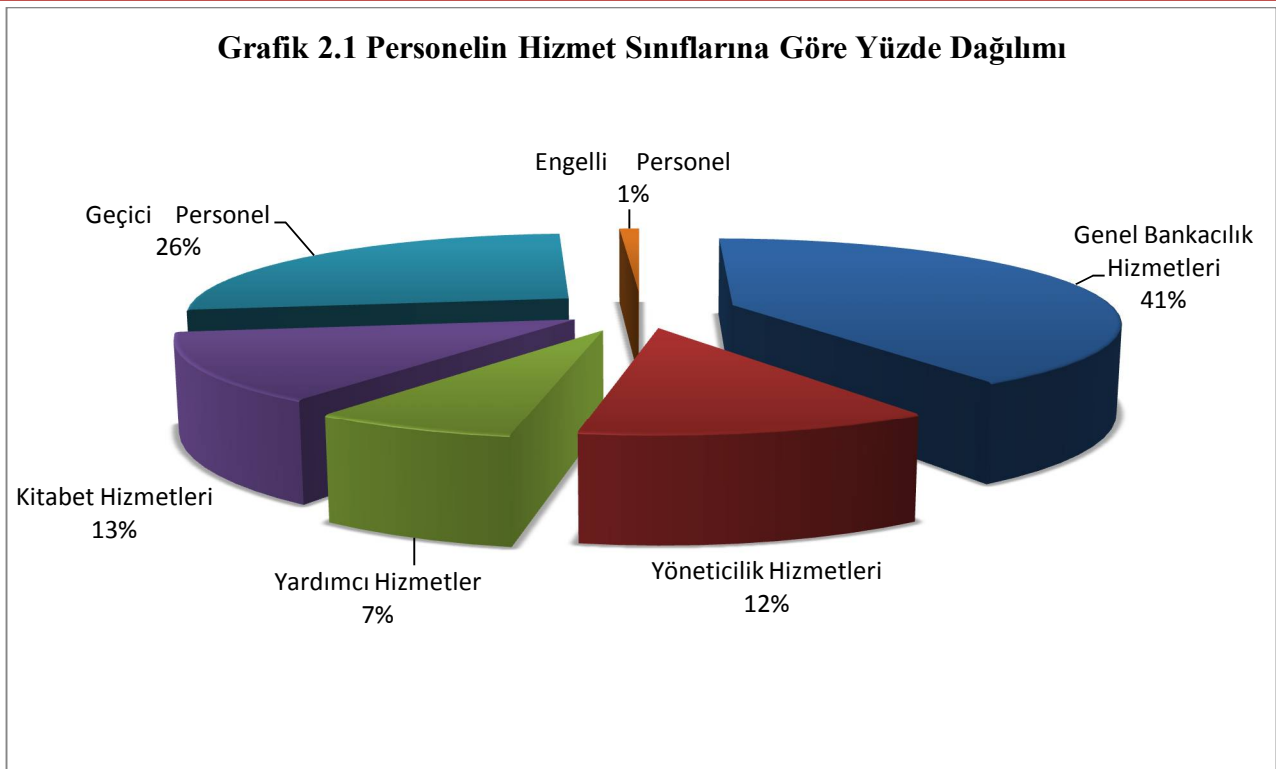
KKTC Merkez Bankası personelinin hak ve yükümlülükleri, KKTC Cumhuriyet Meclisi'nin 16 Temmuz 1987 tarihli birleşiminde kabul olunan 57/1987 sayılı KKTC Merkez Bankası Teşkilât Yasası ile düzenlenmiştir. 57/1987 sayılı Yasa, 06 Aralık 2016 tarihinde yürürlüğe giren 45/2016 sayılı KKTCMB Teşkilat (Değişiklik) Yasası ile değiştirilmiş ve kadro sayıları genişletilmiştir. Buna göre, KKTC Merkez Bankası'nın faaliyetleri, İdare Merkezi ve Merkez Şube'de istihdam edilen yöneticilik, genel hizmetler ile bedeni hizmetleri gerektiren yardımcı hizmetler sınıflarına atanan sürekli ve geçici personel tarafından yürütülmektedir.

2.1.1 Kadro ve Personel Durumu

Banka personelinin yürütmekle yükümlü oldukları hizmetlerin gerektirdiği asıl ve sürekli görevleri yerine getirecek kadro sayısı, KKTC Merkez Bankası Teşkilat Yasası ekindeki birinci cetvelde belirtilmektedir. Diğer taraftan Bankanın görevlerinin yerine getirilmesi ve hizmetlerinin aksamaması için gerekli görülen durumlarda geçici personel de istihdam edilmiştir. Bankanın Teşkilat Yasası'nda toplam 101 olan kadro sayısı 45/2016 sayılı değişiklik yasası ile 205'e yükseltilmiştir. Bu sayıya sözleşmeli olarak görev yapan Başkan ve Başkan Yardımcıları da dahildir. 2016 yılı faaliyet dönemi sonu itibarıyla, kadrolu statüde görev yapan personel sayısı 64'tür. Kadrolu personel sayısına 23 kişilik geçici personel ile engelli personel istihdamı yasası çerçevesinde istihdam edilen 1 personel ilave edildiği zaman, Bankanın toplam personel sayısı 88 kişiye ulaşmaktadır. 2016 yılı faaliyet dönemi içinde dört çalışmamız istifa etmiştir. Buna karşı veznedar kadrosuna iki yeni personel istihdamı yapılmıştır. Geçici personelin tamamı Teşkilat (Değişiklik) Yasası kapsamında 1 Şubat 2017 tarihinde aday kadroya alınmıştır.

Merkez Bankası personelinin hizmet gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; 2016 yılsonu itibarıyla, Banka'nın 88 personelinin yüzde 12'si yöneticilik hizmetleri sınıfında, yüzde 41'i genel bankacılık hizmetleri sınıfında, yüzde 13'ü kitabet hizmetleri sınıfında, yüzde 7'si yardımcı hizmetler sınıfında, yüzde 26'sı geçici personel ve yüzde 1'i 64/1993 sayılı yasa altında istihdam edilen personel olarak görev yapmaktadır.

Grafik 2.1 Personelin Hizmet Sınıflarına Göre Yüzde Dağılımı

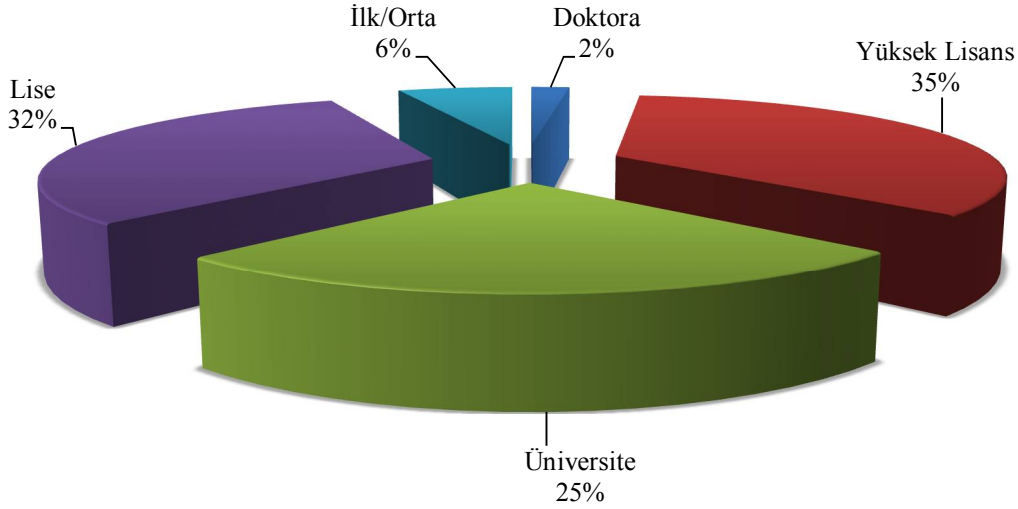
Kaynak: KKTÇMB

Personelin eğitim düzeylerine göre dağılımı incelendiğinde; 2016 yılsonu itibarıyla, toplam 88 personelin 2'si doktora, 31'i yüksek lisans, 22'si ise lisans derecesine sahiptir. Geriye kalan personelin 28'si lise, 5'i ilkokul/ortaokul mezunudur.

Doktora eğitim düzeyine sahip personeller yöneticilik hizmetleri sınıfında görev ifa etmektedirler. Yüksek lisans eğitim düzeyindeki 31 personelin 5'i yöneticilik, 9'u genel bankacılık hizmetleri, 1'i de kitabet hizmetleri sınıflarındaki elemanlardan oluşurken, 16'sı geçici personel olarak görev yapmaktadır. Üniversite diploması sahibi 22 personelin 4'ü yöneticilik, 6'sı genel bankacılık hizmetleri, 6'sı kitabet sınıflarında ve 6'sı ise geçici personel olarak çalışmaktadır. Lise mezunu 28 personelin 21'i genel bankacılık hizmetleri, 4'ü kitabet hizmetleri, 2'si yardımcı hizmetler sınıfında görev ifa etmekte, 1 personel ise 64/1993 sayılı *Engellileri Koruma, Rehabilitasyon ve İstihdam Yasası* çerçevesinde istihdam edilmiş olup engelli personel olarak hizmet vermektedir. İlköğretim ve ortaokul mezunu toplam 5 personel yardımcı hizmetler sınıfında görev yapmakta, 1 ilkokul mezunu ise geçici personel olarak çalışmaktadır.

2016 yılsonu itibarıyla, personelin eğitim düzeyine göre dağılımının toplam içindeki yüzde payları incelendiğinde; doktoralı personel sayısının toplam içindeki payı yüzde 2, yüksek lisanslı personel sayısının payı yüzde 35, üniversite mezunu personelin payı yüzde 25, lise mezunu payı yüzde 32, ilk ve ortaokul mezunu ise yüzde 6'tır.

Grafik 2.2 Personelin Eğitim Düzeyine Göre Yüzde Dağılımı

Kaynak: KKTCMB

2.1.2 Eğitim Faaliyetleri

2016 yılı içerisinde eğitim faaliyetleri kapsamında, Banka personelinin bilgi ve becerilerinin artırılması, meslekteki gelişmelerin izlenmesi amacıyla kurs ve seminerlere katılımları sağlanmıştır.

2015 yılında yurt içi eğitim programlarına katılan personel sayısı 19 iken, 2016 yılında bu sayı 22 olmuştur. 2015 yılında 21 olan yurt dışı eğitim programlarına katılan personel sayısı 2016 yılında 8'e gerilemiştir. 2016 yılında eğitim faaliyetleri kapsamında, yurt dışı eğitim programlarına yöneticilik hizmetlerinden 5 ve geçici personelden 3 kişi iştirak etmiştir. Yurt içi eğitimlere ise; 1'i yöneticilik, 6'sı genel bankacılık hizmetleri sınıfından; 2'si kitabet Hizmetleri sınıfından; 13'ü geçici statüde çalışanlardan olmak üzere toplam 22 personel katılmıştır.

Tablo 2.1

Eğitim Programlarına Katılan Personel Sayısı

	Yurt İçi		Yurt Dışı	
	2015	2016	2015	2016
Yöneticilik Hizmetleri Sınıfı	1	1	4	5
Genel Bankacılık Hizmetler Sınıfı	6	6	5	-
Kitabet Hizmetleri Sınıfı	-	2	1	-
Yardımcı Hizmetler Sınıfı	-	-	-	-
Geçici Personel	12	13	11	3
Toplam	19	22	21	8

Kaynak: KKTOMB

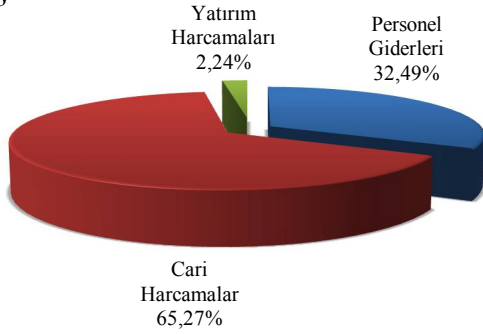
2.2 Mali Kaynaklar

KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu, 2016 Mali yılında bütçe harcama cetvellerinde saptanan hizmet ve faaliyetlerin yürütülmesi için 15 Aralık 2015 tarihli ve 913 sayılı Yönetim Kurulu kararı ile Bankamız 2016 Mali Yılı Bütçesi'ni onaylamıştır. Grafik 2.3'te de görüleceği üzere, Bankamız konsolide bütçe harcamaları, cari harcamalar, personel giderleri ve yatırım harcamalarından oluşan üç ayrı başlık altında sınıflandırılmıştır.

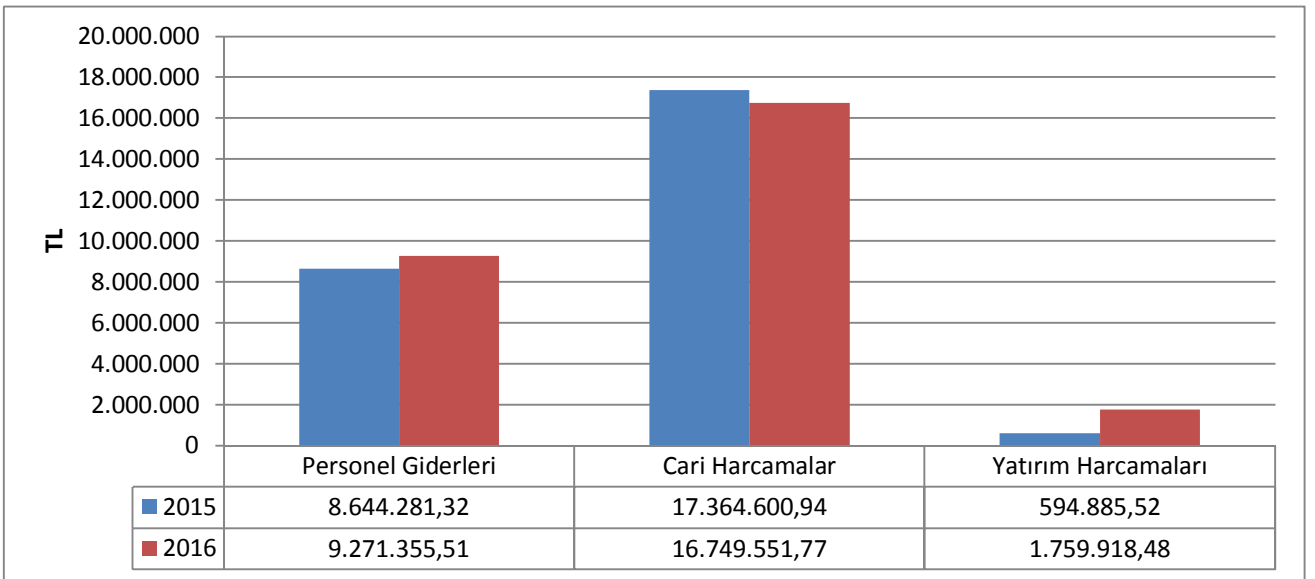
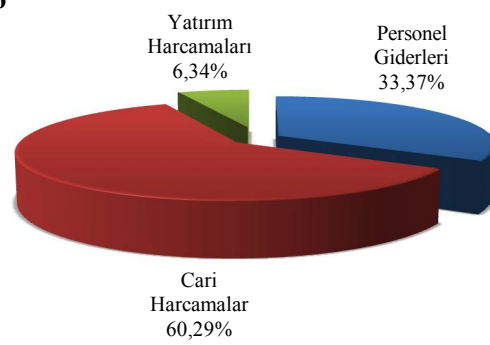
2015 yılında Bankamız bütçesinin yüzde 65'i (17,4 milyon TL) cari harcamalara, yüzde 33'ü (8,6 milyon TL) personel giderlerine ve yüzde 2'si (595 bin TL) yatırım harcamalarına kullanılmıştır. 2016 yılında ise bütçe harcamalarının yüzde 60'ı (16,7 milyon TL) cari harcamalara, yüzde 34'ü (9,3 milyon TL) personel giderlerine ve yüzde 6'sı (1,8 milyon TL) yatırım harcamalarına aittir.

Grafik 2.3 Konsolide Bütçe Harcamaları

2015

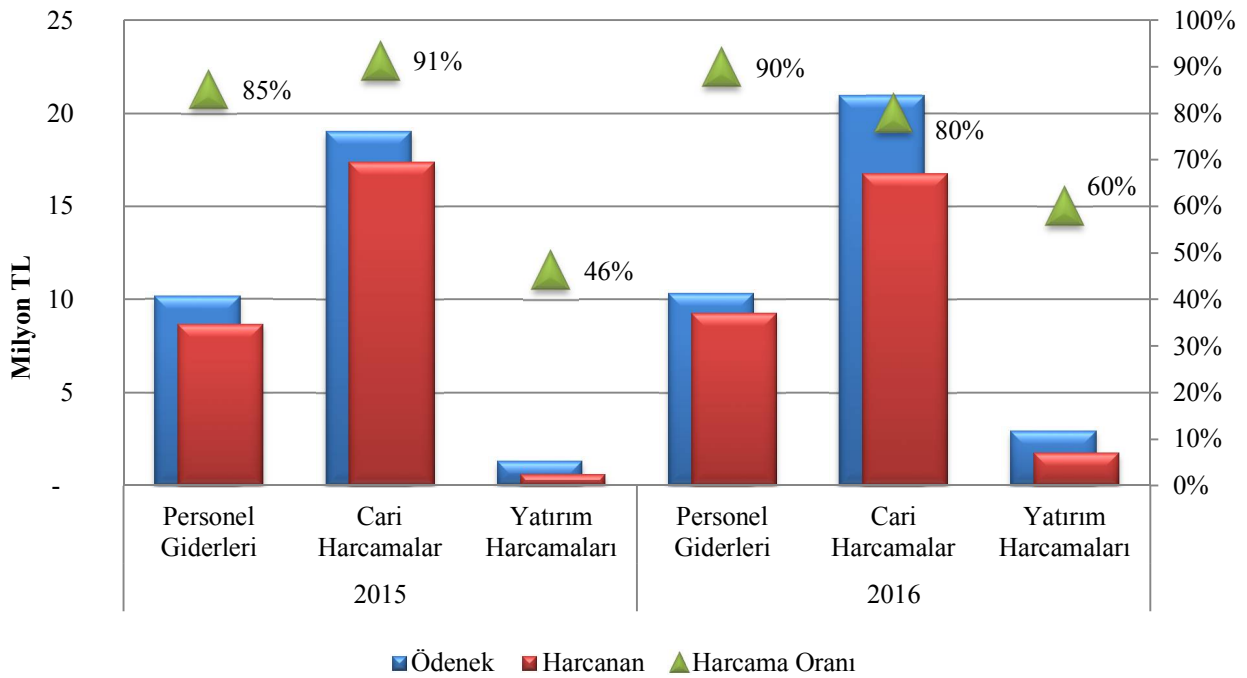
2016

Kaynak: KKTTCMB

Bankamız 2015 ve 2016 yıllarına ait bütçe uygulama sonuçları, cari harcamalar, personel giderleri ve yatırım harcamalarından oluşan üç ayrı başlık altında incelenmiştir. Aşağıdaki grafikte de görüldüğü üzere, 2015 yılında personel giderleri için ayrılan ödeneklerin harcama oranı yüzde 85 iken, cari harcamalarda bu oran yüzde 91, yatırım harcamalarında ise yüzde 46 olarak gerçekleşmiştir. Bankamız, 2015 Mali Yılı Bütçesi'nde toplam harcama oranı yüzde 87 seviyesinde idi. 2016 yılı bütçe harcama oranlarına baktığımızda ise, personel giderleri kaleminde yüzde 80, cari harcamalarda yüzde 90 ve yatırım harcamalarında yüzde 60 oranlarında harcama yapılmıştır. KKTC Merkez Bankası 2016 Mali Yılı Bütçesi'nde toplam harcama oranı yüzde 81 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 2.4 Bütçe Uygulama Sonuçları

Kaynak: KKTCMB

FAALİYETLER

---

3. FAALİYETLER

23 Kasım 2001 tarih ve 122 sayılı Resmi Gazete de yayınlanarak yürürlüğe giren 41/2001 sayılı KKTCMB Yasası'nın ilgili hükümleri çerçevesinde yürütülen 2016 yılına dair faaliyetler raporun bu bölümü içerisinde özetlenmiştir.

3.1 Politika Araçları

KKTCMB Yasası'nın 4. maddesinde belirtildiği üzere, Bankanın temel amacı; kalkınma planları ve yıllık programlara uygun olarak, ekonomik gelişmeye yardımcı olacak biçimde para-kredi politikalarını uygulamak, bankacılık sistemini düzenlemek ve denetlemektir.

Söz konusu temel amaç doğrultusunda, Bankanın para-kredi politikaları ile ilgili yetki ve görevleri Yasa'nın 5. maddesinde, Banka Yönetim Kurulu'na Yasa ile verilen yetki ve görevler ise 11. maddesinde düzenlenmiştir. Bu konularla ilgili politikalar 22, 23 ve 24. maddelerde, işlem ve uygulamalar ise 31, 32, 33, 34, 35. maddeler ile geçici 2, 3, 4, 5 ve 7. maddelerde açıkça belirtilmiştir. Ayrıca Banka, Yasa'da mevcut bu maddelere istinaden mevzuatın kendisine verdiği görev ve yetkilere dayanarak krediler, yasal karşılıklar, faiz oranları, reeskont işlemleri, Merkez Bankası senetleri, ödeme sistemleri, bankalararası para piyasası konularında gerekli düzenlemeleri yapmakta ve tedbirleri almaktadır.

KKTCMB konuya dair faaliyetlerini bu yasal altyapı çerçevesinde belirlemekte ve yürütmektedir.

Para Politikası Araçları

Bilindiği gibi para politikası araçları doğrudan ve dolaylı olmak üzere iki kısma ayrılmaktadır. KKTCMB para politikası aracı olarak genellikle reeskont penceresi (kredi) işlemleri, yasal karşılık oranları ile disponibilite uygulamasından oluşan dolaylı araçları kullanmaktadır. Bunun yanında 2009 yılından itibaren BPP oluşturularak dört para cinsinde, bankacılık sektörünün günlük likiditeye ulaşması ve fazla likiditenin plase edilmesi olanağı sağlanmıştır, 2014 yılından itibaren ihracına başlanan dört para cinsini içeren Merkez Bankası senetleri ile sektöre, likit kaynaklarını değerlendirebileceği bir para politikası aracı sunulmuştur.

Dolaylı Politika Araçları:

a. Reeskont Penceresi (Kredi) İşlemleri

KKTCMB Yasası'nın 31. maddesi kısa vadeli senet ve vesikaların reeskonta ve avansa kabulüne ilişkin Merkez Bankası yetkilerini düzenlemektedir. Buna göre Banka;

- ❖ Vadelerinin bitimine en çok dokuz ay kalmak koşuluyla turizm, eğitim, sanayi, maden ve tarım işleriyle uğraşan gerçek veya tüzel kişilerin bankalara tevdi edilecek ticari senetlerini,
- ❖ Vadelerinin bitimine en çok dört ay kalmak koşuluyla diğer kişilerin bankalar tarafından tevdi edilecek ticari senet ve vesikalarını,
- ❖ Küçük sanat erbabı ve kooperatiflerin kredi gereksinimlerini karşılamak üzere bankalar tarafından vadelerine en çok dokuz ay kalmış olmak koşuluyla tevdi olunacak senetlerini, reeskonta kabul etmektedir.

Bu bağlamda Bankamızın Türk Lirası ve yabancı para reeskont kredi faiz oranları aşağıdaki tabloda görülmektedir. 02.03.2009'dan itibaren döviz cinsi reeskont kredi faiz oranları yüzde 4 olarak belirlenmiş ve değişikliğe uğramamıştır. 2016 yıl sonuna göre Türk Lirası reeskont faiz oranları yüzde 7 - 11 aralığındadır. Bu oranlar 01.06.2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Buna göre, Türk lirası ticari reeskont kredi faiz oranı yüzde 11, sanayi, ihracat, turizm, eğitim ve tarım sektörleri ile küçük esnafa kullanılan reeskont kredisi faiz oranı yüzde 7'dir. Uygulanmakta olan yabancı para reeskont kredi faiz oranları (ticari, sanayi, ihracat, turizm, eğitim, tarım) yüzde 4'dür. Döviz mukabili avans faiz oranı TL'de yüzde 7, YP'de ise yüzde 4 olarak uygulanmaktadır.

Tablo 3.1

Reeskont Faiz Oranları

	TL	USD	EURO	GBP
Ticari	11,0	4,0	4,0	4,0
Sanayi	7,0	4,0	4,0	4,0
İhracat	7,0	4,0	4,0	4,0
Turizm	7,0	4,0	4,0	4,0
Eğitim	7,0	4,0	4,0	4,0
Tarım	7,0	-	-	-
Küçük Esnaf	7,0	-	-	-
Döviz Mukabili Avans	7,0	4,0	4,0	4,0

Kaynak: KKTCMB

b. Disponibilite ve Yasal Karşılık Uygulamaları

41/2001 sayılı KKTCMB Yasası'nın 23 (1) maddesi gereğince, bankaların tesis etmeleri gereken genel disponibiliteye ilişkin esas ve usuller ile ticari bankaların taahhütlerine karşılık bulundurmaları gereken genel disponibilitenin en düşük oranı Bankamızca çıkarılan tebliğle belirlenmektedir. Aynı şekilde bankaların ve Merkez Bankası tarafından uygun görülecek diğer mali kuruluşların yükümlülükleri esas alınarak hesaplanacak ve Banka nezdinde açılacak bir hesapta nakden tesis edilecek olan yasal karşılığın oranı da Merkez Bankası tarafından saptanmaktadır.

26 Şubat 2013 tarihinde Resmi Gazete'de Yayınlanarak yürürlüğe giren Genel Disponibilite Tebliği'ne göre, bankaların taahhütlerine karşılık bulundurmaları gereken asgari oran yüzde 10'dur. Ancak bankalar, yurt dışındaki bankalarda bulundurdukları paraların ve yurt dışından satın aldıkları menkul kıymetlerin toplamının özkaynaklarını aşması halinde, kademeli şekilde farklı oranlarda disponibilite tutmakla yükümlüdürler.

Tablo 3.2

Disponibilite Oranları

		Disponibilite Oranları	
Yurt dışındaki bankalarda bulundurulan paralar + yurt dışından satın alınan menkul kıymetlerin toplam miktarı,	Özkaynaklarının	1 katını aşması halinde	12 %
		2 katını aşması halinde	14 %
		3 katını aşması halinde	16 %
		4 katını aşması halinde	18 %
		5 katını aşması halinde	20 %

Kaynak: KKTCMB

KKTCMB, 41/2001 sayılı Yasa'nın 23. maddesi uyarınca, yasal karşılığa tabi yükümlülükler ve yasal karşılığın yatırılma zamanı ile gerektiğinde ödenecek faiz dahil olmak üzere uygulama esas ve şartlarını da belirlemektedir. Yönetim Kurulu, yabancı para yasal karşılık oranlarını 30.01.2014 tarih ve 872 sayılı kararı ile 28.02.2014 tarihinden itibaren geçerli olacak şekilde değiştirmiştir. Buna göre, halen yürürlükte olan yasal karşılık oranları aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 3.3**Yasal Karşılık Oranları**

	TP	YP	Kıymetli Maden
Üç aya kadar vadeli mevduatlarda (üç ay dahil)	8,0	8,0	0
Üç aydan uzun altı aya kadar vadeli mevduatlarda (altı ay dahil)	7,0	7,0	0
Altı aydan uzun bir yıla kadar vadeli mevduatlarda (bir yıl dahil)	6,0	6,0	0
Bir yıldan uzun vadeli mevduatlarda	5,0	5,0	0
Mevduat hariç Türk Parası diğer yükümlülüklerde	8,0	8,0	0

Kaynak: KKTCMB

KKTC’de faaliyet gösteren bankaların Merkez Bankası nezdindeki toplam yasal karşılık bakiyeleri Tablo 3.4’de gösterilmektedir.

Tablo 3.4**Yasal Karşılık Bakiyeleri**

	Aralık 2015	Aralık 2016
TL	583.627.835.-	652.163.031.-
USD	40.198.427.-	42.417.639.-
EURO	40.007.131.-	44.707.552.-
GBP	73.437.951.-	90.856.627.-
Toplam TL Karşılık	1.143.470.037.-	1.359.819.388.-

Kaynak: KKTCMB

Doğrudan Politika Araçları:

Bankamız, bankaların kısa vadeli likidite ihtiyaçlarının karşılanması, likidite fazlalığının sterilize edilmesi ve aktif kârlılığını artırması amacıyla;

- ❖ Merkez Bankası Senedi ihracı
- ❖ Bankalararası Para Piyasası enstrümanlarını kullanmaktadır.

a. Merkez Bankası Senetleri

41/2001 sayılı Merkez Bankası Yasası'nın 5(1)B, Ç bentleri ve 35(6) fıkrası çerçevesinde Merkez Bankası'na verilen yetkiler doğrultusunda, bankacılık sektöründe oluşan dönemsel likidite fazlalıklarının giderilmesine, ekonominin genel likiditesinin etkin bir şekilde düzenlenmesine katkı sağlamak ve finansal piyasaların derinliğini artırmak, Merkez Bankası'nın görevleri arasındadır. Bankamız ilk senet ihracını 13 Ekim 2014 tarihinde gerçekleştirmiştir. 2016 yılı içerisinde 28 adet Türk Lirası, 5 adet ABD doları, 5 adet Avro ve 5 adet Sterlin olmak üzere toplam 43 adet senet ihracı ihalesi düzenlemiştir. Senet ihracı başlangıç tarihinden itibaren 2016 sonuna kadar ise 60 adet TL ve 33 adet döviz senet ihracı gerçekleştirilmiştir.

31 Aralık 2016 itibarıyla vadesi dolmamış senetlerin toplamları aşağıdadır:

Tablo 3.5

Vade	TL	USD	EURO	STG
1 Ay	460.000.000.-	-	-	-
3 Ay	-	15.000.000.-	56.000.000.-	75.000.000.-

Kaynak: KKTCCMB

b. Bankalararası Para Piyasası

2009 yılında bankaların likidite ihtiyacının karşılanması ya da likidite fazlalığının sterilize edilmesi amacıyla oluşturulmuştur. Bankalar piyasadan, aktif büyüklüklerine göre tahsis edilen borç alabilme limitleri dahilinde öngörülen teminatları sağlamak suretiyle borçlanabilmektedirler. 1 Nisan 2014 tarihinden itibaren BPP sabah ve öğleden sonra olmak üzere iki seans olarak uygulanmaktadır.

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla vadesi henüz dolmamış işlemlerin toplamları aşağıdadır:

Tablo 3.6

Vade	TL	USD	EURO	STG
Gecelik	149.200.000.-	35.500.000.-	12.750.000.-	80.175.000.-
1 Ay	56.000.000.-	2.250.000.-	4.000.000.-	-

Kaynak: KKTCCMB

3.2 Düzenleme Faaliyetleri

KKTC Merkez Bankası, mevzuatın kendisine verdiği yetki ve görevleri yerine getirmek amacıyla düzenlemeler yapmaya, bunlara uygun hareket edilip edilmediğini takip etmeye ve bankacılık sektörü ile ilgili talep ettiği ve bankalarca gönderilen bilgilerin yasal mevzuata uygunluğu ile bankaların mali bünyesi hakkında denetleme görev ve yetkisine sahiptir. Yasal düzenlemeler, düzenleme taslakları ve diğer tali hususlarla ilgili 2016 yılı içerisinde, gözetim ve denetim sonuçları ile uluslararası uygulamalar dikkate alınarak çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

KKTCMB'nin düzenleme ve gözetim görevleri kapsamında 2016 yılında gerçekleştirmiş olduğu faaliyetler, aşağıdaki ilgili başlıklar altında ayrıntılı olarak sunulmaktadır.

Düzenlemeler

a. Bankaların Sermaye Yeterliliği Standart Oranı ile Kaldıraç Standart Oranının Ölçülmesine, Değerlendirilmesine ve Diğer Yükümlülüklerine İlişkin Usul ve Esaslar Tebliği

09 Ağustos 2007 tarih ve 144 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Tebliği” kaldırılmış, yerine 25 Nisan 2016 tarih ve 52 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Bankaların Sermaye Yeterliliği Standart Oranı ile Kaldıraç Standart Oranının Ölçülmesine, Değerlendirilmesine ve Diğer Yükümlülüklerine İlişkin Usul ve Esaslar Tebliği” yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu yeni tebliğ ile sermaye yeterliliğinin ölçülmesi ve değerlendirmesine ilişkin önemli değişikliklerin yanında kaldıraç standart oranı da izlenmeye başlanmıştır.

Tebliğle getirilen yeniliklerle ilgili hususların en önemlileri aşağıda özetlenmiştir.

- Tebliğin 4'üncü maddesinin 2. fıkrasının (A) bendinde “ana sermaye” tanımlanırken, ödenmiş sermaye ile ilgili 39/2001 Sayılı Bankalar Yasası'nın 6. maddesi gereği olan “nakden ve her türlü muvazaadan ari ödenmiş sermaye” tanımı gereği ödenmiş sermaye artışlarının nakdi kaynaklarla yapılması gerektiği vurgulanarak aynı fıkranın (B) bendinde katkı sermayede izlenmesine izin verilmekle bankaya nakit girişi yaratmayan her türlü yeniden değerlendirme artışının ana sermayeye eklenemeyeceği açıkça belirtilmiştir.

- Sadece Türkiye’de kurulu bankalar nezdindeki üç aya kadar vadeli hesaplara tanınan, 39/2001 Sayılı Bankalar Yasası’nın 23. maddesinin 2. fıkrasının (A) bendi kapsamındaki özkaynağın yüzde 25’i veya mevduatın Yüzde 4’ünden hangisi daha avantajlı ise kullanılacak olan risk limiti, konu Tebliğle genişletilerek, ülkemizdeki bankalarda bulundurulacak hesaplar için de aynı şartlarla kabul edilmiştir. Diğer yandan vadesine 1 yıl kalan Türkiye Cumhuriyeti’i devlet iç borçlanma senetlerinin de mevduat sınırından yararlanması sağlanmıştır. Ancak bunlar dışında kalan tüm riskler için özkaynak sınırının dikkate alınmasına devam edilmektedir.
- Tebliğin kur riskine esas sermaye yükümlüğünün standart yöntem ile hesaplanması ile ilgili 14. maddesinde daha önce özkaynak hesaplamasında indirilen değerlerin, bu risk için muafiyeti kısmen kaldırılarak, sadece mali iştirakler ve bağlı ortaklıklar, bağlı menkul değerler ve sabit kıymetler için bu hükmün uygulanabileceği yönünde bir daraltma getirilmiştir.
- Tebliğin 15 ve 16. maddeleri opsiyon riskini piyasa riskinin bir unsuru olarak eklemiştir. Bankalar opsiyonlarla ilgili kısa pozisyona ancak aynı şartlarda uzun pozisyonla bire bir eşleştirmeleri (hedge etmeleri) halinde girebileceklerdir. Bunun dışında bankaların sadece uzun pozisyon tutmalarına bir engel konulmamıştır.
- Tebliğin getirdiği diğer bir önemli yenilik de kaldıraç standart oranının sisteme bir yükümlülük olarak eklenmesidir. Bu oranın yüzde 3 olarak tutturulması yeterli olmakla birlikte, Tebliğin 24. maddesinde de belirtildiği şekilde, bu oranın altına düşmesi halinde banka hakkında Bankalar Yasası’nın 37. maddesi kapsamında tedbir alınması gerekecektir.
- Yeni Tebliğin sektöre getirdiği diğer çok önemli bir yenilik ise, limit aşımaları ile ilgili uyumsuzluklara uygulanan yaptırımlar ile ihtiyati oranın altında kalan bankalara uygulanan kısıtlamalardaki farklılaşma olmuştur. Tebliğin 25. maddesinde kısıtlarla ilgili hususlar ayrıntılı olarak açıklanırken, 26. maddede limit aşımalarına uygulanacak olan yeni yaptırımlar belirlenmiştir.

b. Tasarruf Mevduatı Sigortası Primlerinin Tahsil Usul ve Esasları Tebliği

10 Eylül 2009 tarih ve 155 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “*Sigortaya Tabi Olacak Tasarruf Mevduatı Sigorta Primleri ve Tahsil Zamanı ile Yatırma Usul ve Esasları Tebliği*” kaldırılmış, yerine 25 Nisan 2016 tarih ve 52 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “*Tasarruf Mevduatı Sigortası Primlerinin Tahsil Usul ve Esasları Tebliği*” yürürlüğe konulmuştur. Bu tebliğ ile özkaynakları 25

milyon TL'nin altında olan bankaların sigorta primi hesaplama dönemi itibarıyla hesaplanan prim oranı ile azami oran olan yüzde 0,25 (onbinde 25) arasındaki fark kadar, Merkez Bankası Senedi olarak bloke tutmak zorunda olmaları ve özkaynakları söz konusu rakamın altında olan bankalarda sağlanan indirimlerin özkaynaklara aktarılması yoluyla, sektörün özkaynaklarının güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

c. Bankaların İç Denetim, Risk Yönetimi, İç Kontrol ve Yönetim Sistemleri (Değişiklik Tebliği)

18 Aralık 2014 tarih ve 249 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Bankalarda İç Denetim, Risk Yönetimi, İç Kontrol ve Yönetim Sistemleri Tebliği” kaldırılmış, yerine 22 Temmuz 2016 tarih ve 93 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Bankalarda İç Denetim, Risk Yönetimi, İç Kontrol ve Yönetim Sistemleri (Değişiklik Tebliği)” yürürlüğe konulmuştur.

Söz konusu tebliğ ile getirilen yeni kurallar ve değişikliğe uğrayan hususlar aşağıda özetlenmektedir.

- Banka yönetim kuruluna, bankanın sunmayı planladığı yeni ürün ile işlemlere onay vermek, banka içi etik kurallar ve iç sistemlerden sorumlu üyenin görev ve sorumluluklarının belirlenmesi konularında üç yeni görev verilmiştir.
- İç sistemlerden sorumlu Yönetim Kurulu üyelerinde aranan fiili mesleki tecrübeye, bankalarda veya bankaları denetleyen ve düzenleyen otoritelerde üst düzey yönetici veya üst yönetime doğrudan bağlı birimlerden herhangi birinde yönetici olarak fiilen en az 3 (üç) yıl çalışmış olmaları şartı getirilmiştir. Ayrıca bankalara bireysel olarak danışmanlık veya destek hizmeti veren kişilerin de iç sistemlerden sorumlu yönetim kurulu üyesi olamayacağı niteliklere eklenmiştir.
- İş sürekliliği kavramı detaylandırılmıştır.
- Yeni ürün ve hizmetler uygulamaya geçmeden önce üst yönetimin bilgisine getirilmesi gereken asgari hususlar belirlenmiştir.
- Denetim planlarında bulunması gereken asgari hususlar belirlenmiştir.
- Bankanın sunmakta olduğu işlemler veya sunmayı planladığı yeni ürün ve hizmetler ile ilgili olarak uyum biriminin mevzuat açısından değerlendirme yapması gerektiği hususu düzenlenmiştir.
- Sadece risk yönetimi birimi için düzenlenmiş olan birim yönetmeliklerinde birim personeline aranan niteliklere yer verilmesi gerektiği hususu, iç sistemler kapsamındaki tüm birimleri kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmiştir.

- İç sistemler kapsamında yapılan atamalar Merkez Bankası'na bildirilirken sunulması gereken bilgi ve belgeler, düzenlenen Ek tablolar ile daha belirgin hale getirilmiştir.
- İç sistemler kapsamındaki birim kadrolarına ilişkin geçici madde, yönetici istihdamı için 31 Ağustos 2016, ilave personel istihdamı için ise 30 Haziran 2019 tarihine kadar süre verilerek yeniden düzenlenmiştir.

d. Bankaların Tahvil ve Bono İhraçlarına Yönelik Usul ve Esaslar Hakkında Karar

2016 yılı içerisinde Bankaların, kaynak yaratmak amacı ile tahvil ve bono ihraç taleplerinin olduğu Bankamıza bildirilmiş ve yapılan değerlendirmeler sonucunda bankaların tahvil ve bono ihraçlarının hızlı büyüme ve önemli risk yoğunlaşması tehlikelerini barındırdığı, takip edilmesi ve ihtiyatlı tedbirlerin alınmasının gerekli olduğuna karar verilmiştir. Bu amaçla, 24 Kasım 2016 tarih ve 935 sayılı Bankamız Yönetim Kurulu Kararı ile bankaların tahvil ve bono ihraçlarında izleyecekleri usul ve esaslar belirlenmiş ve 28 Kasım 2016 tarih ve 156 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Düzenleme Taslakları

a. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankacılık Yasa Tasarısı Taslağı

Yeni “Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankacılık Yasa Tasarısı Taslağı”, Bankamız tarafından 2015 yılı Ocak ayında Maliye Bakanlığı'na gönderilmesinin ardından, Maliye Bakanlığı tarafından Merkezi Mevzuat Dairesi'ne gönderilmiştir. Dairenin yaptığı teknik düzeltme ve düzenlemeleri içeren görüşleri, Maliye Bakanlığı tarafından 2 Aralık 2015 tarihinde Bankamıza ulaştırılmıştır. Bankamız hukukçularının görüşleri alınıp, gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra, Tasarısı Taslağı tekrar Maliye Bakanlığı'na gönderilmiştir. Kuzey Kıbrıs Bankalar Birliği'nin 03 Mart 2016 tarihli yazısı ile Bankamıza ilemiş olduğu görüş ve öneriler doğrultusunda bir takım değişiklikler daha yapılmıştır. Değişiklik ve ekleme yapılan belli başlı hususlar aşağıda sıralanmaktadır:

- Tefsir bölümüne “Çekirdek Sermaye”, “Döngüsel Sermaye Tamponu”, “Konsolide Özkaynak” ve “Sermaye Koruma Tamponu”na ilişkin yeni tanımlar eklenmiştir.
- Üst yönetimdekilerin göreve başlamadan önce ve görev yaptıkları sürece bildiriminde bulunmakla yükümlü oldukları mal beyanına ilişkin usul ve esaslar hakkında Merkez Bankasına Tebliğ çıkarma yetkisi verilmiştir.

- Şube bankaların KKTC’nde bulunan şubelerini kapsayan ayrı bir ülke müdürlüğü teşkilatı veya yönetim merkezi oluşturmaları zorunlu kılınmış, sadece yönetim kurulu üyesi olarak görev yapanlar hariç tüm yöneticilerin bankada “yurtiçinde yerleşik” tam zamanlı olarak görev icra etmeleri şartı getirilmiş, ayrıca yönetim kurulunun en az 5 kişiden oluşması gerektiği çerçevesinde genel müdürün yönetim kurulunun bir üyesi olduğu düzenlenmesi eklenmiştir.
- Mal ve hizmetlere ilişkin kurallarda, mevduat bankaları ve katılım bankalarının alacaklarından dolayı edinmek zorunda kaldıkları gayrimenkullerin elden çıkarılması ile ilgili yaptıkları satış işlemlerinin, 38/2007 sayılı Emlakçıların Kayıt ve İşlemleri Yasası tahtında profesyonel satış kapsamında sayılmayacağı düzenlenmesi, diğer taraftan Merkez Bankası’na tebliğ çıkarma yetkisi verilen maddede “mal ve hizmet alım ve satımına ilişkin işlemlere” detayı eklenmiştir.
- Belgelerin saklanması ile ilgili kuralları düzenleyen maddede Merkez Bankası’na Tebliğ çıkarma yetkisi verilmesine yönelik ekleme yapılmıştır.
- Sırların saklanması ile yayın ve haberlere ilişkin yasakları düzenleyen maddeye hangi hallerde bankalara veya müşterilerine ait bilgi ve belgelerin verilmesinin sırların ifşası sayılmayacağı hususu eklenmiştir.
- Özkaynaklara ilişkin maddede kredi veya banka iç kaynaklarına başvurulmadan nakden yapılması gereken sermaye artırımlarında, bu Yasa ile bu Yasa altında çıkarılacak tebliğlerde izin verilen kaynakların hariç tutulacağı hususu ayrıca düzenlenmesi, bunun yanında banka yedek akçelerinden banka ödenmiş sermayesine aktarılan tutarların her türlü vergi, stopaj ve harçtan muaf tutulacağı kuralı eklenmiştir.
- Kuzey Kıbrıs Bankalar Birliği bünyesinde kredi risk takip ve kontrolü için risk bilgilerini toplamak ve bu bilgileri paylaşmak amacıyla bir kredi kayıt bürosu kurulabileceğine ilişkin hüküm eklenmiştir.
- Yasa Tasarısı’nda yer alan banka kurucusu olma koşullarının, varlık yönetim şirketi kurucularında da aranacağına ilişkin madde ilave edilmiştir.
- Kuzey Kıbrıs Bankalar Birliği bünyesinde oluşturulacak kredi kayıt bürosunun kuruluşuna, yapısına, faaliyetine, çalışmasına, yönetimine, bilginin içeriğine, bilginin toplanması ve paylaşımına, ücretlendirilmesine ilişkin usul ve esasların Merkez Bankası’nın uygunluk görüşü alınarak Kuzey Kıbrıs Bankalar Birliği tarafından hazırlanacak ve Bakanlar Kurulu tarafından onaylanıp Resmi Gazetede yayınlanacak bir tüzük ile düzenleneceği hususunda hüküm eklenmiştir.

- Bankaların, bu Yasanın yürürlüğe girmesiyle “en fazla on iki ay içerisinde” Yasaya uygun olarak ana sözleşme ve tüzüklerini düzenlemek zorunda oldukları belirtilmiştir.

b. Finansal Kiralama, Faktoring ve Finans Şirketleri Yasa Tasarısı

45/2007 Finansal Kiralama Yasası, 52/2007 Faktoring Yasası ve 72/1962 Faizciler Kanunu’nu bir yasa altında toplamak ve eksiklikleri giderip güncel ihtiyaçlara cevap verebilecek hale getirmek amacı ile Finansal Kiralama, Faktoring ve Finans Şirketleri Yasa Tasarısı hazırlanmış ve 8 Mayıs 2015 tarihinde Maliye Bakanlığı’na gönderilmiştir. 14 Ocak 2016 tarihinde Maliye Bakanlığı’ndan Merkezi Mevzuat Dairesi’nin, 4 Şubat 2016 tarihinde ise yine Maliye Bakanlığı’ndan Bankaya Hukuk Dairesi’nin görüşleri iletilmiş, bu görüşler birlikte değerlendirilerek taslakta gerekli düzenlemeler yapılmış ve yeni hali ilgili yerlere ulaştırılmak üzere 11 Mart 2016 tarihinde Maliye Bakanlığı’na gönderilmiştir. Ayrıca 17 Ekim 2016 tarihinde, Maliye Bakanlığı tarafımıza Ekonomi ve Enerji Bakanlığı ile Sanayi ve Ticaret Odaları’nın görüşlerini Bankamıza iletmış, bu görüşlerin de değerlendirilmesi sonrası oluşan son taslak, 16 Aralık 2016 tarihinde Maliye Bakanlığı’na gönderilmiştir. Bu taslak, finansal kiralama şirketleri, faktöring şirketleri ile finans şirketlerinin kuruluş, düzenleme, lisans iptal işlemleri de dahil tüm işlemlerinin gözetim ve denetimini KKTCMB’ye vermektedir. Tasarının yasalaşması halinde, Bankalar Yasası altında faaliyet gösteren bankalar da yaptıkları finansal kiralama işlemleri ile faktöring işlemleri açısından bu kurallara uymak zorunda olacaklardır.

c. Bankaların Kredileri İle Diğer Alacaklarının Nitelikleri ve Karşılıklar Tebliği İle İlgili Çalışmalar

2016 yılı içerisinde “Bankaların Kredileri ile Diğer Alacaklarının Nitelikleri ve Karşılıklar” Tebliği’nde bazı güncellemeler yapılması için çeşitli araştırmalar yapılmış ve genel hatları itibarıyla güncelleştirilmesi / eklenmesi düşünülen bazı başlıklar;

Yeniden yapılandırılan kredilere spesifik karşılık ayrılması,
Spot kredi tanımının getirilmesi,
Proje bazlı kredilere ilişkin esasların belirlenmesi,
Rating / scoring ile ilgili esasların getirilmesi,
Tüketici kredisi tanımının eklenmesi,
hususlarını içermektedir.

3.3 Gözetim

Bankacılık sektörü, KKTC Bankalar Gözetim Sistemi sayesinde, toplam 35 adet form vasıtasıyla aylık olarak izlenmektedir. Sistemde aylık formların yanı sıra üç aylık ve yıllık formlar da mevcuttur. Banka bazında üç aylık raporlar sistemden üretilebilmekte, ayrıca, alınan veriler üzerinden bankalar günlük olarak takip edilebilmektedir. Ülkemizde faaliyet gösteren toplam 7 adet UBB de, üç aylık dönemler itibarıyla alınan 5 adet formdan oluşan UBB Raporlama Seti kullanılarak UBB bazında ve sektörel olarak izlenmektedir.

Yapılan Uygulamalar

a. “Bankaların Sermaye Yeterliliği Standart Oranı İle Kaldıraç Standart Oranının Ölçülmesine, Değerlendirilmesine Ve Diğer Yükümlülüklerine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Tebliğ”in Yürürlüğe Girmesi İle Güncelleştirilen Ve Yeni Oluşturulan Formlar

Yeniden düzenlenen SY(300)A formu, yeni eklenen piyasa riskleri sonucu PR(204)A formu, açıklaması ve manyetiği, yeni bir piyasa riski olarak hazırlanan opsiyon riskinin izlenmesi için oluşturulan PR(105)A formu, açıklaması ve manyetiği ve yeni izlenmeye başlanacak kaldıraç riski için KO(100)A formu, açıklaması ve manyetiği oluşturulmuştur. Yeni SY(300)A formu Nisan 2016'dan itibaren geçerli olmakla birlikte, Tekdüzen Raporlama Paketi (TRP) kapsamında yeni KO(100)A, PR(105)A ile PR(204)A formlarının kullanılmasına Ağustos 2016 döneminden itibaren başlanmıştır.

b. MB 100 A Formunun Güncelleştirilmesi

Temel amacı bankaların üst yönetimi hakkında güncel bilgi sahibi olmak ve buna ilişkin veri tabanı yaratmak olarak belirlenmiş olan TRP kapsamındaki MB100A - Muhtelif Bilgiler Formu, “Bankalarda İç Denetim, Risk Yönetimi, İç Kontrol ve Yönetim Sistemleri Tebliği” çerçevesinde atanan iç sistemlerden sorumlu üye ve iç sistemler birim yöneticilerini de kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmiştir. Yapılan düzenleme ile söz konusu pozisyonlara atanan kişilerin isimleri ayrıca birim kadrolarında kaç kişi olduğunun takibi sağlanmış olup, Ağustos 2016 dönemi verileri itibarıyla uygulamaya geçilmiştir.

c. Ödenmiş Sermaye

Bankaların / UBB'lerin hissedarları ve hisse payları ile ilgili veri tabanı çerçevesinde sermaye hareketleri ve hissedar değişiklikleri takip edilmekte ve veri tabanı güncellenmektedir.

d. Yönetim Kurulu Üyeleri ile Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarının Takibi

Uygulama faaliyetleri çerçevesinde bankalara ve UBB'lere atanan tüm yönetim kurulu üyeleri, genel müdür ve genel müdür yardımcılarını takip edilmekte, bankaların genel müdür ve genel müdür yardımcılarının, UBB'lerin genel müdür, genel müdür yardımcılarını ile Yönetim Kurulu üyelerinin ilgili yasa maddelerine uygunluğu hakkında raporlar hazırlanmaktadır. 2016 yılı içerisinde bankalarla ilgili toplam 16 rapor hazırlanmıştır. UBB'lerde söz konusu pozisyonlarda atama yapılmamıştır. 39/2001 sayılı KKTC Bankalar Yasası'nın 17. maddesi gereğince 7 iş günü içerisinde Bankamız tarafından gerekçeli olumsuz görüş bildirimini yapılmadığı takdirde, bankalarda genel müdür ve genel müdür yardımcılığına ilişkin atamalar gerçekleştirilmektedir.

e. Bankalarda İç Denetim, Risk Yönetimi, İç Kontrol ve Yönetim Sistemleri Tebliği Çerçevesinde Yapılan Atamaların Takibi

"Bankalarda İç Denetim, Risk Yönetimi, İç Kontrol ve Yönetim Sistemleri Tebliği" kapsamında iç sistemlerin oluşumu ve iç sistemleri oluşturan birimlere yapılan atamaların takibi yapılmakta, görülen eksiklikler çerçevesinde bankalar gerek yazılı gerek sözlü olarak uyarılmaktadır.

Diğer Faaliyetler**a. Bankalar / Bağımsız Denetçiler Tarafından Talep Edilen Bilgiler**

Mutabakat işlemleri bakımından, bağımsız denetçilerine iletilmek üzere bankalar tarafından talep edilen Bankamız Merkez Şubesi nezdindeki hesaplarına ilişkin yıl sonu bilgilerinin ilgili kuruluşlara iletilmesi sağlanmakta, söz konusu bilgilerin mutabakatları yapılmaktadır.

b. Yıl Sonu Mali Tablo ve Denetçi Raporlarının Yayımlanması

Bankalar ile UBB'ler tarafından Bankamıza gönderilen yılsonu mali raporları, internet sayfamızda yayımlanmaktadır.

c. Birleşme ve Devirler ile ilgili Faaliyetler

20 Nisan 2016 tarih ve 924 Sayılı Bankamız Yönetim Kurulu Kararı ile 39/2001 sayılı KKTC Bankalar Yasası'nın 5, 6, 8, 10 ve 42. maddeleri altında çıkarılan "Bankaların Kuruluş İzni, Şube Açma ve Lisans Verilmesine İlişkin Tebliğ" uyarınca ve KKTC Merkez Bankası'na tevdi edilen bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda, KKTC'de şube olarak faaliyette bulunan ING Bank A.Ş.'nin tüm aktif ve pasifinin devir alınması koşuluyla Albank Ltd. adında yeni bir banka kuruluş izni verilmiştir. İlgili karar 29 Nisan 2016 tarih ve 54 Sayılı Resmi Gazete de yayınlanmıştır. Bu suretle ING Bank A.Ş.'nin KKTC'deki faaliyetleri sonlanmıştır.

d. Bankacılık Lisansı ve Faaliyet İzni

Bankalar ve UBB'ler tarafından her yılın Ocak ayı sonuna kadar yatırılması gereken lisans ücretlerinin takibi yapılmakta, lisans ücretini yatıran bankalara yazı ekinde lisans belgeleri, UBB'lere ise faaliyet izinlerinin yenilendiğine ilişkin yazı verilmektedir.

3.4 Denetim Faaliyetleri

Merkez Bankası, 39/2001 sayılı Bankalar Yasası ve ilgili diğer yasaların kendine verdiği yetkiyi kullanarak her türlü bankacılık işlemlerinin denetimini yapmaktadır. Bankaların varlıkları, alacakları, özkaynakları, borçları, kâr ve zarar hesapları arasındaki ilgi ve dengelerin, mali bünyeyi etkileyen diğer tüm unsurların tespiti ve tahlili Merkez Bankası adına, Merkez Bankası denetim elemanları tarafından yapılmaktadır.

Bankanın temel fonksiyonlarından biri olan denetim faaliyetleri, finansal istikrarı tehdit eden unsurların belirlenmesi, buna uygun politikaların geliştirilmesi ve bu suretle sağlıklı bir bankacılık sisteminin muhafazası amacına yönelik yapılmakta ve bankaların mali performanslarına ilişkin muhtelif göstergelerin incelenerek analiz edilmesini ve dönemsel raporlar düzenlenmesini içermektedir.

KKTC Merkez Bankası Teftiş ve İnceleme Kurulu'nun 2016 yılı içerisinde gerçekleştirdiği denetimler ve risk odaklı denetime geçişle ilgili yapılan düzenleme çalışmaları ve hedefler yanısıra risk odaklı teftiş raporları ile ilgili hususlar aşağıda verilmektedir.

a. Bankalar Nezdinde Gerçekleştirilen Denetimler

2016 yılı içerisinde bankalar nezdinde 30 denetim gerçekleştirilmiştir. Bu denetimlerin 16'sı mali bünye denetimi, 9'i sermaye denetimi, 4'ü özel takip denetimleri, 1'i ise sermaye benzeri kredi denetimi şeklinde gerçekleştirilmiştir.

11'i özel sermayeli banka, 2'si şube bankası ve 2'si kamu bankası olmak üzere toplam 15 bankanın tüm konuları kapsayan denetimi tamamlanmıştır.

Sermaye benzeri kredinin kaynağının izin başvurusunda belirtildiği şekilde olup olmadığıyla ilgili 1 özel denetim yapılmıştır.

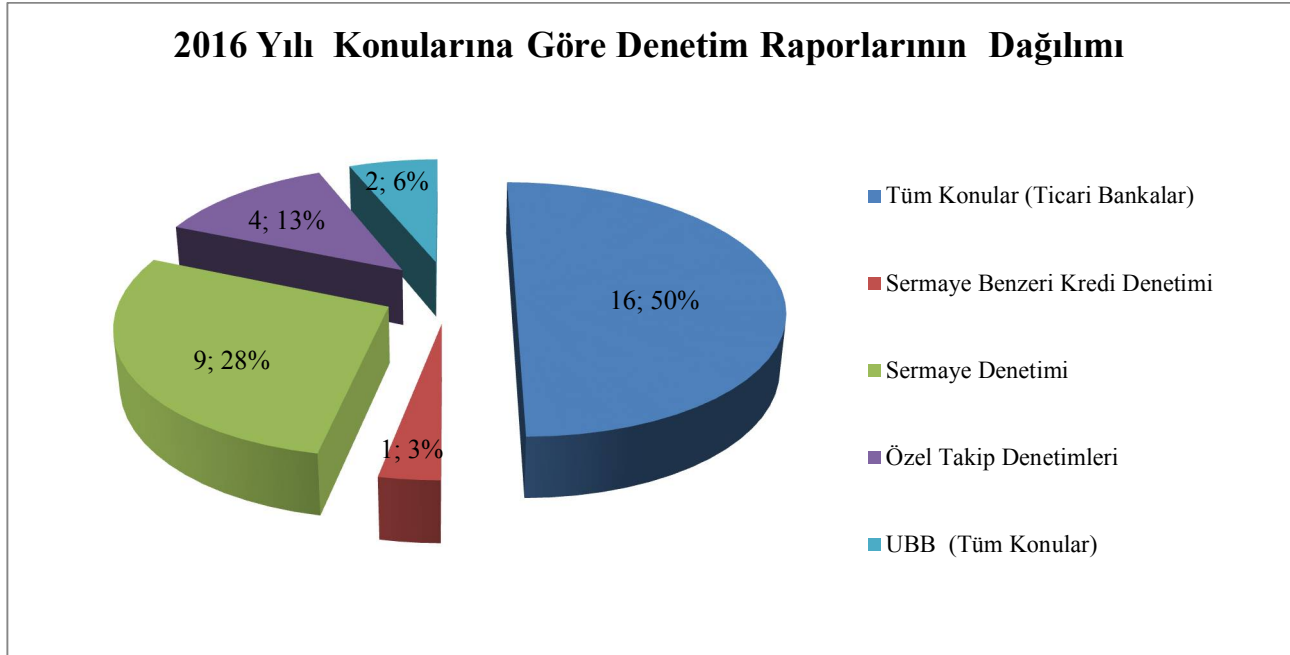
Başkanlık Makamı'nın talepleri doğrultusunda denetim sonucunda tespit edilen hususların düzeltilip düzeltilmediği ile ilgili bankalar nezdinde 3 özel takip denetimi gerçekleştirilmiştir.

2016 yılı içerisinde sermaye artırımına giden 9 banka nezdinde özel denetimler gerçekleştirilmiştir.

b. Uluslararası Bankacılık Birimleri Denetimleri

Uluslararası Bankacılık Birimleri Yasası'na tabi olarak faaliyet yürüten UBB sayısı 7'dir. 2016 yılı içerisinde 2 Uluslararası Bankacılık Birimi denetlenmiştir.

Grafik 3.1

Kaynak: KKTCMB

3.5 Ödeme Sistemleri

Banka, ödeme ve mutabakat sistemleri ile ilgili yetkisini 41/2001 sayılı KKTC Merkez Bankası'nın 5(1)(E) maddesinden almaktadır. Yurt içi elektronik ödeme sistemi 26 Haziran 2015 tarihinde fiili olarak, 19 Kasım 2015 tarihinde ise resmi olarak hizmete açılmıştır. Bankamız 2016 yılı içerisinde sözkonusu sistemlerin sağlıklı, sürekli, emniyetli ve kesintisiz işleyişini sağlamış ve bu sistemlerin güncel ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde geliştirme yapmaya devam etmiştir.

Sistem, elektronik ortamda, doğrudan, süratli ve güvenli olarak, yurt içi para transferlerinde tutar sınırı olmadan Türk Lirası, Euro, ABD Doları ve İngiliz Sterlini olmak üzere dört farklı para birimini destekleyerek gerçek zamanlı mutabakat sağlamaktadır. Sistem en güncel bilişim teknolojileri kullanılarak modüler bir yapıda tasarlanmış olup, farklı ödeme sistemleri ile uyumlu çalışabilmektedir.

Katılımcı bankalar kendi bankacılık sistemlerini Elektronik Ödeme Sistemi (EÖS) ile entegre ederek müşterilerine ATM, İnternet Bankacılığı ve Mobil Bankacılık gibi kanallardan ödeme transferi olanağı sunabilmektedir. Böylelikle banka müşterilerinin para transferlerini internet üzerinden, banka şubelerine gitmeye gerek kalmadan pratik ve hızlı bir şekilde gerçekleştirmelerine

olanak sağlanmıştır. Sistem müşterilere getireceği kolaylıklar yanında kayıt dışılığın önlenmesine yardımcı olmakta, ayrıca banka maliyetlerinde de tasarrufa katkı sağlamaktadır.

EÖS'te, açılış tarihinden itibaren gerçekleşen Türk Lirası, Amerikan Doları, İngiliz Sterlini ve Euro cinsinden, bankaların ödeme kanalına göre mesaj adetleri tablo 3.7'de gösterilmiştir. Buna göre 2016 yıl sonu itibarıyla, katılımcı merkezli 9.246, şube bazında 51.686, internet bankacılığında 12.612, telefon bankacılığı ve ATM ise birer adet olmak üzere toplamda 73.546 adet ödeme gerçekleşmiştir.

Tablo 3.7

Yıllar	Katılımcı Merkezli	Şube Bazlı	İnternet Bankacılığı	Telefon Bankacılığı	ATM	Toplam
2015	673	18.990	1.849	1	0	21.513
2016	9.246	51.686	12.612	1	1	73.546

Not: 2015 verileri son altı aylık verileri kapsamaktadır.

Kaynak: KKTCMB

3.6 Nakit Hareketleri

Bankaların gerek banknot gerekse madeni para ihtiyaçları Bankamız tarafından karşılanmaktadır. Sahte veya tedavülden kaldırılan banknotlar konusunda yetkili otoritelerle bilgi paylaşımı ve işbirliğimiz devam etmektedir.

Bankaların ülke haricine limitler fevkinde nakit para hareketleri, 18.06.2010 tarih ve 97 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Para ve Kambiyo Yasası Madde 7 Altında Tebliğ" ile düzenlenmiştir. Buna göre uluslararası uygulamalar da dikkate alınarak ülke haricine yolcu beraberli nakit para limiti 10.000.- Euro veya muadili para miktarı olarak belirlenmiştir. Bankalar, ülke haricine limitler fevkinde yapmış oldukları nakit para hareketlerini, Merkez Bankası'na bildirim yapmak suretiyle gerçekleştirilebilmektedir. 2016 yılı içerisinde tamamı Türkiye'ye gönderilen yabancı para birimlerinin toplam karşılığı yaklaşık 1.867 milyon ABD Doları'dır.

3.7 Rezerv Yönetimi

KKTC Merkez Bankası'nın rezervleri, belirlenen rezerv yönetimi usul ve esasları ile rezerv yönetim politikası çerçevesinde yürütülmektedir.

KKTCMB, Hazine ile bankacılık sektörünün ödemelerini karşılamak, finans sektörüne güven vermek ve uluslararası çapta meydana gelebilecek belirsizlik ve risklere karşı koruma sağlamak amacıyla rezerv tutmaktadır. Bu amaca ulaşılırken dikkat edilen en önemli hususlar sırasıyla; güvenli yatırım, likidite ve getiridir.

Güvenli yatırım, iç ve dış etkilere karşın, var olan rezervin korunması ve değer kaybetmesinin önlenmesidir. Dolayısıyla, Merkez Bankası riske açık olmayan, korunumlu bir anlayış çerçevesinde rezerv yönetimini gerçekleştirmektedir. Aralık 2015 - Aralık 2016 döneminde toplam varlıklar yüzde 28,39 oranında artarak 6.452 milyon TL'ye, toplam yükümlülükler ise yüzde 29,5 oranında artarak 5.987 milyon TL'ye yükselmiştir. Aralık 2015 sonu itibarıyla yüzde 108,71 olan toplam varlıkların toplam yükümlülüklerle oranı Aralık 2016 sonunda 0,87 puan azalarak yüzde 107,84 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 3.8

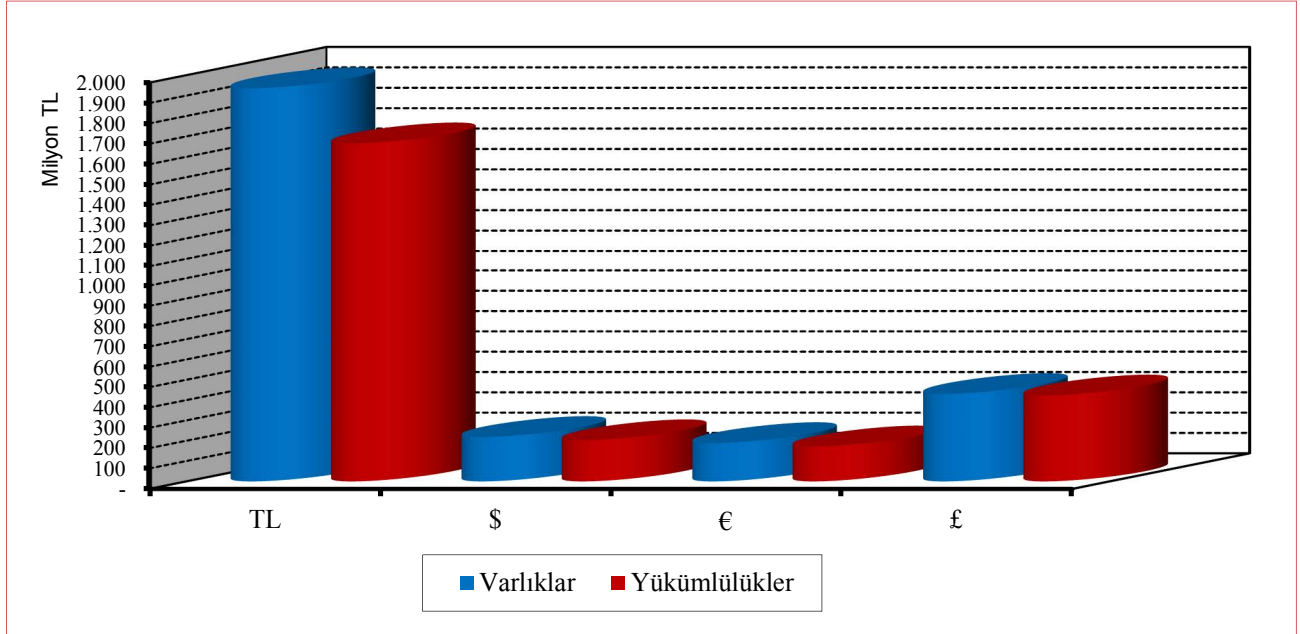
Yıllar	Toplam Varlıklar (Milyon TL)	Toplam Yükümlülükler (Milyon TL)	Varlıkların Yükümlülükleri Karşılama Oranı (%)
2007	1.365	1.201	114
2008	1.762	1.609	110
2009	1.852	1.643	113
2010	1.809	1.578	115
2011	2.188	1.954	112
2012	2.587	2.326	111
2013	3.356	3.064	109
2014	3.842	3.517	109
2015	5.025	4.623	109
2016	6.452	5.987	108

Kaynak: KKTCMB

Grafik 3.2’de Aralık 2016 itibarıyla Bankamızın para cinslerine göre varlık ve yükümlülüklerinin toplam miktarları yer almaktadır. Buna göre, 2016 yılı sonunda TL varlıkların TL yükümlülüklerine oranı yüzde 117,33 olurken, YP varlıkların YP yükümlülüklerine oranı yüzde 102,36 olmuştur.

Grafik 3.2

Para Cinslerine Göre Varlık - Yükümlülük Karşılaştırması (31.12.2015 İtibarıyla)

Kaynak: KKTCMB

Rezerv yönetimi çerçevesinde, likit ve yatırım portföyü olmak üzere aşağıda belirtilen işlemler yapılmaktadır.

- ❖ Vadesiz veya vadeli döviz alım/satım işlemleri
- ❖ Yurt dışı efektif alım/satım işlemleri
- ❖ Döviz depo işlemleri
- ❖ Menkul kıymet alım/satım işlemleri
- ❖ Geri alım vaadiyle satım işlemleri
- ❖ Geri satım vaadiyle alım işlemleri
- ❖ Menkul kıymet borç verme işlemleri
- ❖ Türev işlemler

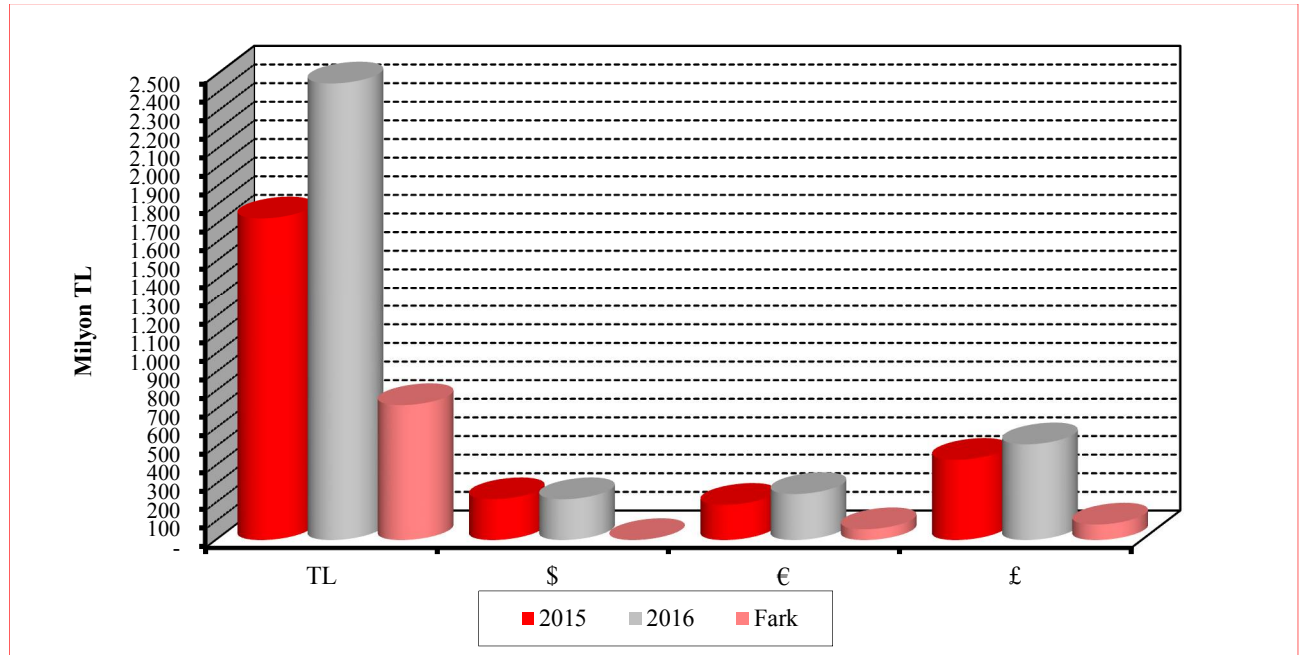
Yönetilebilir Rezervlerin Gelişimi

Raporun bu bölümü, 2016 yılsonu itibarıyla bilanço ve varlık/yükümlülük tablolarına göre yönetilebilir rezervler ile kaynakların gelişiminin değerlendirilmesine ayrılmıştır.

2016 yılsonunda TL yönetilebilir rezervleri, bir önceki yılsonuna göre 725 milyon TL artmış ve 1.732 milyon TL'den 2.457 milyon TL'ye ulaşmıştır. ABD doları cinsinden yönetilebilir rezervler binde 3 artarak 219 milyon ABD dolara, Euro cinsinden yönetilebilir rezervler yüzde 30,72 artarak 247 milyon Euro'ya ve sterlin cinsinden yönetilebilir rezerler ise yüzde 19,32 artarak 513,8 milyon sterline yükselmiştir. 2015 yılsonu itibarıyla 4.821 milyon TL olan toplam yönetilebilir rezervler, yüzde 18,09 oranında artarak 2016 yılsonunda 5.693 milyon TL'ye yükselmiştir.

Grafik 3.3

Yönetilebilir Rezervlerin Gelişimi

Kaynak: KKTTCMB

3.8 Hesap Verebilirlik ve İletişim

Hükümetle İlişkiler

KKTCMB ile Hükümet arasındaki ilişki 41/2001 sayılı KKTCMB Yasası'nın 5 (3) ve 25. maddeleri ile belirlenmektedir. Yasa'nın 5 (3) maddesine göre “*Merkez Bankası, hükümetin mali ve ekonomik müşaviri, mali ajanı ve haznedarıdır. Merkez Bankası'nın hükümetle ilişkisi, Hazine İşleriyle Görevli Bakan aracılığıyla sağlanır.*”

Yasa'nın 25. maddesinin 1. fıkrası, Merkez Bankası'nın devletin haznedarı olduğunu, bu sıfatla, özellikle devletin gerek yurt içindeki ve gerekse yurt dışı her türlü tahsilat ve ödemelerini, bütün hazine işlemlerini ve yurt içi ve yurt dışı her çeşit para nakil ve havale işlerini ücretsiz yaptığını, 2. fıkrası Bakanlar Kurulu'nun saptayacağı kuruluşların paralarını Merkez Bankası'na yatırmasına karar verebileceğini ve bu şekilde açılacak hesaplara Merkez Bankası'nın kararlaştırdığı oranda faiz verileceğini, 3. fıkrası ise, devlet iç borçlanma tahvillerinin mali servisini yapmakla Merkez Bankası'nın görevlendirilebileceğini belirtmektedir.

Raporlama

Merkez Bankası Yasası'nın 42. ve 43. maddeleri Banka'nın rapor sunma ve bülten hazırlama esas ve usullerini belirlemektedir. Yasa'nın 42. maddesi “*Merkez Bankası faaliyetleri ile uygulanmış ve uygulanacak olan para ve kredi politikası hakkında her yılın Nisan ve Ekim aylarında Bakanlar Kurulu'na rapor sunar. Merkez Bankası, faaliyetlerine ilişkin olarak, yılda iki kez, KKTC Cumhuriyet Meclisi, Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi'ni bilgilendirir.*” hükmünü içermektedir. Madde 43, Merkez Bankası'nın üçer aylık dönemler sonunda bülten çıkarmasına ilişkindir.

İletişim

Bankamız faaliyetleri hakkında kamuoyu, gerek basın ve gerekse Kurumumuzun kendi web sitesi aracılığıyla düzenli olarak bilgilendirilmektedir. Kurumumuz tarafından yapılan basın açıklamaları, duyurular, düzenlemeler ve istatistiki veriler Banka'nın web sitesinde yayınlanmaktadır.

Ayrıca Bankamız, ulusal ve uluslararası ekonomik gelişmeleri analiz etmekte ve hazırladığı yıllık rapor, üç aylık bülten, para arzı ve diğer özel amaçlı raporlarla kamuoyunu bilgilendirmektedir. 2016 faaliyet yılı içerisinde bu kapsamda yapılan araştırmalar ile buna bağlı olarak hazırlanan raporların yanı sıra düzenli yayımlanan veriler ve raporlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 3.9

Yayın Adı	Yayın	
	Dönemi	Tarihi
1) KKTCMB Para Arzı Raporları	2015-IV	16.02.2016
	2016-I	03.05.2016
	2016-II	15.08.2016
	2016-III	27.10.2016
	2016-IV	15.02.2017
2) KKTCMB Üç Aylık Bültenleri	2014-IV	25.02.2016
	2015-I	12.05.2016
	2015-II	15.08.2016
	2015-III	30.11.2016
	2015-IV	02.03.2017
3) KKTCMB Yıllık Raporu	2015 Yılı	14.04.2016

Kaynak: KKTCMB

Bankamızca yayımlanan istatistiki verilerin, finansal istikrar analizlerinde, kendi değerlendirmelerimizde ve kamuoyunun bilgilendirilmesinde kaynak olarak kullanılmasına devam edilmektedir. Bu kapsamda para ve bankacılık verileri düzenli olarak yayımlanmaktadır.

Bankamızca düzenli olarak yayımlanan istatistiki veriler aşağıda sıralanmıştır:

- ❖ Para-Banka Verileri
- ❖ KKTCMB Para Arzı Verileri
- ❖ Risk Merkezi Verileri
- ❖ KKTCMB Bilanço Verileri
- ❖ Günlük Döviz Kurları
- ❖ Kredi Kartı Azami ve Cezai Faiz Oranları
- ❖ Bankalarca Mevduata Uygulanacağı Bildirilen En Düşük ve En Yüksek Faiz Oranları

3.9 Avrupa Birliği Uyum alışmaları

Avrupa Birliği müktesebatına uyum çalışmaları çerçevesinde Bankamızın da katılımıyla sürdürölmekte olan Sermayenin Serbest Dolaşımı (Fasıl 4) konusu çerçevesinde, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Yasa alışmaları kapsamında, Ekonomi ve Enerji Bakanlığı tarafından yürütölmekte olan yasa, tüzük ve uygulamaların tespiti çalışmalarına 2016 yılında da devam edilmişdir.

Avrupa Birliği komisyonu nezdinde güncellenmekte olan Ödeme Hizmetleri 2. Direktifi (PSD 2) doğrultusunda yapılan değişiklikler ile Tüzük ve Tebliğlerin hazırlanması çalışmaları da devam ederek sonuçlandırılmış ve yasalaşmasının sağlanması için Ekonomi ve Enerji Bakanlığı'na verilmiştir.

3.10 Diğer

a. Risk Merkezi İşlemleri

01.04.2014 tarihinde yürürlüğe giren Tebliğ uyarınca, kurumlar tarafından ay sonları itibarıyla hesap bazında yapılan bildirimler, Risk Merkezi tarafından konsolide edilmektedir. Müşteri bazında birleştirilen kredi limit ve risk bilgilerinin müşteri bazında, kurum adı belirtilmeden dönemsel olarak geri bildirimleri katılımcı kurumlara yapılmaktadır. Ayrıca kurumlar, “E-İşlem” aracılığı ile müşterisi olmayan gerçek veya tüzel kişilerin bilgilerine, rızaları alınmak suretiyle, ulaşabilmektedirler.

Risk Merkezi, konsolide edilen risk bilgilerini vadelerine ve finansmanlarına göre aylık dönemlerde web sayfamızda yayımlamaktadır

b. Kurumsal Elektronik Ödeme Sistemi (KEÖS)

Kurumların, katılımcı bankalar aracılığıyla toplu ve/veya münferit ödemelerini ve/veya hesap takip işlemlerini elektronik ortamda güvenli ve hızlı bir şekilde yapabilmelerine imkan sağlayacak Kurumsal Elektronik Ödeme Sistemi (KEÖS), Bankamızca projelendirilmiş olup, sisteme katılacak olan katılımcıların gerekli altyapı çalışmalarını tamamlamalarına müteakip Ekim 2017 tarihinde hizmete girmesi hedeflenmektedir.

29.11.2016 Tarih ve 157 Sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan UBAN (Ulusal Banka Hesap Numarası) Değişiklik Tebliği'nin Gerekçesi, Fasıll 114 Kooperatif Şirketler Yasası uyarınca kaydedilen veya kaydedilmiş sayılan kooperatif şirketlerinin, K. T. Kooperatif Merkez Bankası Ltd. altında şube olarak tanımlanması amaçlanmıştır.

Sektörün risklerini daha etkin yönetebilmesini sağlamak amacıyla, Kooperatif Şirketleri'nin de, Risk Merkezi kapsamına alınması projesinde en kısa sürede gerekli alt yapı çalışmalarının tamamlanmasını müteakip, Haziran 2017 tarihinden itibaren sisteme alınması hedeflenmektedir.

c. Ulusal Standart Hesap Numarası (UBAN)

Bankamız Yönetim Kurulu 24 Şubat 2016 tarih ve 916 sayılı kararı ile, 41/2001 sayılı KKTC Merkez Bankası Yasası'nın 5. (1) (E) maddesi kapsamında hazırlanan "Ulusal Banka Hesap Numarası" Tebliği'ni onaylamış ve Tebliğ Resmi Gazete de yayımlanmıştır. Tebliğin amacı para transferlerinin hatasız ve hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak için bankalardaki para transferine konu olan her bir müşteri hesap numarasının standart hale getirilmesine ilişkin esas ve usulleri belirlemektir.

Bankamız Yönetim Kurulu 24.11.2016 Tarih ve 934 Sayılı Kararı ile UBAN (Ulusal Banka Hesap Numarası) Değişiklik Tebliği' onaylamıştır. Değişiklikle, Fasıll 114 Kooperatif Şirketler Yasası uyarınca kaydedilen veya kaydedilmiş sayılan kooperatif şirketlerinin, K. T. Kooperatif Merkez Bankası Ltd. altında şube olarak tanımlanması amaçlanmıştır.

d. Standart Dosya Planı (SDP)

Tamamen Bankamız bünyesinde geliştirilen yeni Doküman Yönetim Sistemi (DYS) sistemi, Ocak 2016 tarihinden itibaren kullanılmaya başlanmıştır. Bunun yanında E-Devlet Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) projesi kapsamında, SDP "Standart Dosya Planı" oluşturmak için arşiv çalışma grubu oluşturularak bankamız SDP çalışmasına başlanmış, bu amaçla kurum temsilcisi eğitimi, standart kullanıcı eğitimi, arşivci eğitimi ve yetkili kullanıcı eğitimlerine katılım sağlanmıştır.

e. Tasarruf Mevduatı Sigortası ve Finansal İstikrar Fonu (TMSFİF)

Bankaların yatırmış oldukları TMSFİF primleri aşağıda verilmektedir. Buna göre; Türk Parası TMSFİF prim toplamı 2016 yılsonunda, bir önceki yılsonuna göre yüzde 20,31 oranında azalarak 12,1 milyon TL'den 9,6 milyon TL'ye gerilemiştir. İlgili dönemde yabancı para prim yatırımlarında ABD dolarında yüzde 21,49, avroda yüzde 26,01 ve sterlinde ise yüzde 12,05 oranlarında azalış olmuştur.

Tablo 3.10**TMSFİF Primleri (Bin)**

	Aralık 2015	Aralık 2016	Yüzde Değişim
TL	12.074.-	9.622.-	-20,31
USD	684.-	537.-	-21,49
EURO	619.-	458.-	-26,01
STG	1.867.-	1.642.-	-12,05

Kaynak: TMSFİF

FINANSAL TABLOLAR

---

4. FİNANSAL TABLOLAR

2016 yılsonu itibarıyla KKTCMB bilançosu aktif toplamı önceki yıla göre yüzde 28,39 oranında artmış ve 6.452,2 milyon TL'ye yükselmiştir.

4.1 Bilanço

Aktif Hesaplar

Merkez Bankası 2015 yılı bilançosu aktif toplamının yüzde 95,92'sini oluşturan nakit değerler, bankalardan alacaklar ve menkul değerler cüzdanı hesapları, 2016 yılsonu itibarıyla yüzde 98,61 seviyesine yükselmiştir.

Aktif toplamı içinde en büyük paya sahip nakit değerler ile bankalardan alacaklar kalemlerinde, önceki yılsonuna göre yüzde 37,27 oranında artış gerçekleşmiştir. 2015 sonu itibarıyla 4.493 milyon TL seviyesinde olan nakit değerler ve bankalardan alacaklar kalemleri, 2016 yılsonu itibarıyla 6.168 milyon TL seviyesine ulaşmış ve aktif toplamı içindeki payı yüzde 95,6 olmuştur.

Tablo 4.1

AKTİF			Yüzde Pay		Yüzde
	2015	2016	2015	2016	Değişim
Nakit Değerler ve Bankalardan Alacaklar	4.493.710.879	6.168.475.296	89,42	95,60	37,27
Menkul Değerler Cüzdanı	326.613.050	194.469.500	6,50	3,01	-40,46
Krediler	63.465.057	65.051.670	1,26	1,01	2,50
Piyasa İşlemleri	121.000.000	2.000.000	2,41	0,03	-98,35
Takipteki Alacaklar (Net)	-	-	-	-	-
Sabit Kıymetler (Net)	1.708.743	2.584.005	0,03	0,04	51,22
Diğer Aktifler	18.926.786	19.603.714	0,38	0,30	3,58
Toplam	5.025.424.515	6.452.184.185	100,00	100,00	28,39
PASİF					
Kamu Mevduatı	77.137.300	64.552.919	1,53	1,00	-16,31
Bankalar Mevduatı	1.518.864.988	2.016.947.519	30,22	31,26	32,79
Diğer Mevduat	1.088.671	1.519.497	0,02	0,02	39,57
Yasal Karşılıklar	1.143.470.037	1.359.700.420	22,75	21,07	18,91
Fonlar	629.170.742	785.487.720	12,52	12,17	24,84
Piyasa İşlemleri	1.253.291.150	1.753.991.204	24,94	27,18	39,95
Diğer Pasifler	2.246.385	4.815.813	0,04	0,07	114,38
Özkaynaklar	400.156.276	465.169.093	7,96	7,21	16,25
Toplam	5.025.424.500	6.452.184.185	100,00	100,00	28,39

Kaynak: KKTCMB

Nakit Değerler ve Bankalardan Alacaklar

Bankalar nezdindeki mevduat kalemi, 2016 yılında bir önceki yıla göre yüzde 36,8 oranında artarak, 4.348 milyon TL'den 5.948 milyon TL seviyesine ulaşmıştır.

Tablo 4.2

	2015	2016
Nakit Değerler ve Bankalardan Alacaklar	4.493.710.879	6.168.475.296
Kasa	87.625.194	216.724.660
Altın	2.611.239	3.440.019
Bankalar Nezdindeki Mevduat	4.347.782.284	5.948.310.617
Hariçteki Muhabirler	55.692.162	0

Kaynak: KKTCMB

Menkul Değerler Cüzdanı

2015 yılında aktif toplamı içerisindeki payı yüzde 6,50 olan menkul değerler cüzdanı kalemi, 2016 yılı içerisinde yüzde 40,46 oranında düşmüş ve 326,6 milyon TL'den 194,5 milyon TL'ye gerilemiştir.

Krediler

KKTCMB bilançosundaki krediler kalemi, 2016 yılında bir önceki yıla göre yüzde 2,5 oranında artarak 65 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

2016 yılsonu itibarıyla kamu sektörü toplam kredi borcu 60,1 milyon TL iken, Bankacılık sektörüne kullanılan kredi toplamı 4,9 milyon TL'dir.

Tablo 4.3

	2015	2016
Krediler	63.465.057	65.051.670
Kamu	63.465.057	60.124.790
Hazineye Kısa Vadeli Avans	63.465.057	60.124.790
Hazine Kefaletine Haiz Bonolar Üzerine Avans	0	0
Bankacılık	0	4.926.880

Kaynak: KKTCMB

Piyasa İşlemleri

Bankalararası Para Piyasası (BPP) işlemlerinde Merkez Bankası'nın görevi, bankaların kendi aralarında yapacağı işlemlerde aracı rolünü üstlenmektir. Yani borç veren taraf Merkez Bankası'na borç vermiş, borç alan taraf Merkez Bankası'na borçlanmış olmaktadır. 2016 yılsonu itibarıyla aktif toplamı içinde yer alan BPP işlemlerinden alacaklar kalemi Türk Lirası'nda 2 milyon TL'dir.

Takipteki Alacaklar (Net)

2016 yılsonu itibarıyla, Bankanın 12,5 milyon TL takipteki alacağı bulunurken, bu alacaklara yüzde yüz oranında karşılık ayrılmış olması dolayısıyla 2016 yılsonuna göre net olarak bakiye arz etmemektedir.

Sabit Kıymetler (Net)

Gayrimenkuller ve demirbaşlar kalemlerinden oluşan net sabit kıymetler toplamı, 2016 yılı sonunda, 2015 yılsonuna göre yüzde 51,22 oranında artarak 2,6 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Tablo 4.4

	2015	2016
Sabit Kıymetler	1.708.743	2.584.005
Gayrimenkuller	389.641	771.720
Demirbaşlar ve Gayrimaddi Haklar	1.319.102	1.812.285

Kaynak: KKTCMB

Diğer Aktifler

2015 yılında 18,9 milyon TL olan diğer aktifler kalemi toplamı, 2016 yılında bu kalemi oluşturan borçlu transituar hesaplarındaki artışa bağlı olarak yüzde 3,58 oranında yükselmiş ve 19,6 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Tablo 4.5

	2015	2016
Diğer Aktifler	18.926.786	19.603.714
Muvakkat Alacaklar	96.838	86.361
Borçlu Transituar Hesabı	18.829.948	19.517.353

Kaynak: KKTCMB

Pasif Hesaplar

2016 yılsonu Bankamız bilançosunun pasif toplamı, 2015 yılsonuna göre yüzde 28,39 oranında artmış ve 6.452 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Pasif toplamı içinde en büyük paya sahip bankalar mevduatı bir önceki yıla göre yüzde 32,79, ikinci en büyük paya sahip piyasa işlemleri toplamı ise yüzde 39,95 oranında artmıştır.

Piyasa İşlemleri

Düzenlenen Merkez Bankası Senedi ihaleleri sonucunda, piyasa işlemleri içerisinde yer alan Merkez Bankası Senetleri tutarı, 2016 yılsonu itibarıyla 1.044 milyon TL olarak gerçekleşirken, aynı kalem altında yer alan BPP işlem borçları kaleminin ise 709,2 milyon TL bakiyesi bulunmaktadır.

Kamu Mevduatı

2016 yılsonu itibarıyla kamu mevduatında bir önceki yıla göre 12,6 milyon TL düşüş, görülmektedir. Bu değişimlere bağlı olarak 2016 yıl sonu itibarıyla kamu mevduatı toplamı, 2015 yılsonuna göre yüzde 16,31 oranında düşmüş ve 64,5 milyon TL olmuştur.

Tablo 4.6

	2015	2016
Kamu Mevduatı	77.137.300	64.552.919

Kaynak: KKTCMB

Bankalar Mevduatı

KKTC'de faaliyette bulunan bankaların Merkez Bankası nezdindeki mevduat toplamlarını gösteren bankalar mevduatı kalemi 2015 yılsonuna göre yüzde 32,79 oranında artmış ve 2016 yılsonunda 1.901 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bankalar mevduatına, BPP işlemleri için bankalar tarafından nezdimizde bloke edilen paralar da dahil edilmiştir.

Tablo 4.7

	2015	2016
Bankalar Mevduatı	1.518.863.988	2.016.947.519
Bankalar Mevduatı	1.489.054.144	1.901.438.539
Bloke Paralar	29.809.844	115.508.980

Kaynak: KKTCMB

Diğer Mevduat

2016 yılsonu itibarıyla diğer mevduat kalemi 2015 yılsonuna göre yüzde 39,57 oranında artış göstermiş ve yaklaşık 1.520 bin TL'ye yükselmiştir.

Yasal Karşılıklar

Merkez Bankası nezdinde tutulan yasal karşılıklar kalemi toplamı 2016 yılsonunda, bir önceki yıla göre yüzde 18,91 oranında artış göstermiş ve 1.360 milyon TL'ye yükselmiştir.

Fonlar

Diğer fonlar alt kaleminde yaşanan artışa bağlı olarak fonlar kalemi, 2016 yılsonu itibarıyla bir önceki yılsonuna göre yaklaşık yüzde 24,84 oranında artarak 629,2 milyon TL'den 784,5 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Tablo 4.8

	2015	2016
Fonlar	629.170.742	785.487.720
Merkez Bankası	513.694	406.843
Hazine	761.383	623.235
Diğer	627.895.665	784.457.642

Kaynak: KKTCMB

Diğer Pasifler

2016 yılsonu itibarıyla muvakkat borçlar ve alacaklı transituar hesaplarından oluşan diğer pasifler toplamı 4,8 milyon TL seviyesindedir.

Tablo 4.9

	2015	2016
Diğer Pasifler	2.246.385	4.815.813
Muvakkat Borçlar	33.611	31.848
Alacaklı Transituar Hs.	2.212.774	4.783.965

Kaynak: KKTCMB

Özkaynaklar

Özkaynaklar kalemini oluşturan alt kalemlerden ihtiyatlar ve karşılıklar hesaplarında, 2016 yılsonunda önceki yıla göre gerçekleşen sırasıyla yüzde 18,66 ve yüzde 9,88 oranlarındaki artışlar sonucunda, özkaynaklar toplamı 465,2 milyon TL'ye ulaşmıştır. Yaşanan bu değişimlerin ardından 2016 yılsonu itibarıyla ihtiyatlar, karşılıklar ve kâr kalemleri sırasıyla 175,7 milyon TL, 133,5 milyon TL ve 133,9 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

41/2001 sayılı KKTCMB Yasası'nın 8. maddesinde belirtildiği üzere, Banka'nın tamamı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne ait 20 milyon TL ödenmiş sermayesi bulunmaktadır.

Tablo 4.10

	2015	2016
Özkaynaklar (Kâr Dahil)	400.156.276	465.169.093
Özkaynaklar (Kâr Hariç)	289.625.922	331.262.520
Sermaye	20.000.000	20.000.000
İhtiyatlar	148.097.509	175.730.097
Karşılıklar	121.528.413	133.532.423
Kâr	110.530.354	133.906.573

Kaynak: KKTCMB

4.2 Kâr-Zarar Tablosu

2016 yılında Merkez Bankası'nın kârı önceki yıla göre yüzde 21,15 oranında artmış ve 133,9 milyon TL olmuştur. 2016 yılında bir önceki yıla göre toplam gelirler kaleminde yüzde 18,97, toplam giderler kaleminde ise yüzde 17,08 oranlarında artışlar gerçekleşmiştir.

Gelirler kalemi altında 2016 yılında yüzde 8,78 paya sahip olan Türk lirası işlemleri karları, önceki yıla göre yüzde 20,08 düşüş göstermiş ve 24,8 milyon TL olmuştur. Aynı dönem içinde alınan faizler kalemi yüzde 38,57 oranında artarak 249,7 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

2015 yılında 126,8 milyon TL olan toplam giderler, 2016 yılında yüzde 17,08 artış göstermiş ve 148,5 milyon TL'ye ulaşmıştır. Gider kalemleri içinde en yüksek paya sahip olan verilen faizler toplamı, 2016 yılsonu itibarıyla önceki yıla göre yüzde 18,7 artarak 118,9 milyon TL olmuştur. Giderler içinde 2016 yılında yüzde 7,25 ile ikinci en yüksek paya sahip personel giderleri kalemi önceki yıla göre yüzde 7,53 artarken, kasadaki TL ve efektif sigorta primlerinin toplam giderler içindeki payı yüzde 6,73'e gerilemiştir. Banknot ve efektif sigorta primleri ise önceki yıla göre yüzde 1,52 azalarak 4 milyon TL'ye gerilemiştir.

Tablo 4.11

			Yüzde Pay		Yüzde Değişim
	2015	2016	2015	2016	
GELİRLER					
Kambiyo Kârları	26.063.493	7.785.511	10,98	2,76	-70,13
Türk Lirası İşlemleri Kârları	31.024.750	24.795.427	13,07	8,78	-20,08
Alınan Faizler	180.217.487	249.732.595	75,92	88,43	38,57
Çeşitli Kârlar	59.679	90.773	0,03	0,03	52,10
Toplam Gelirler	237.365.409	282.404.306	100,00	100,00	18,97
GİDERLER					
Personel Giderleri	10.008.041	10.761.725	7,89	7,25	7,53
İdari Giderler	1.075.596	698.915	0,85	0,47	-35,02
Banknot ve Efektif Sigorta Primleri	4.066.009	4.004.010	3,21	2,70	-1,52
Kasadaki TL ve Efektif Sigorta Primleri	10.000.000	10.000.000	7,88	6,73	
Verilen Faizler	100.156.409	118.886.388	78,97	80,06	18,70
Kambiyo Zararları	104.895	2.761.624	0,08	1,86	2.532,75
Amortismanlar	564.712	828.666	0,45	0,56	46,74
Sair Giderler ve Zararlar	859.393	556.405	0,68	0,37	-35,26
Toplam Giderler	126.835.055	148.497.733	100,00	100,00	17,08
Kâr	110.530.354	133.906.573			21,15
Genel Toplam	237.365.409	282.404.306			18,97

Kaynak: KKTCMB

4.3 Kâr Dağılımı

41/2001 sayılı KKTCMB Yasası'nın 44. maddesi kârın kullanımını düzenlemektedir. Söz konusu madde gereğince kârın yüzde 25'i ihtiyatlara, geriye kalanı ise Hazineye aktarılmaktadır. 2016 yılı kârı olan 133,9 milyon TL aşağıdaki şekilde dağıtılmıştır.

Tablo 4.12

	Kârdan Ayrılan Miktar		Yüzde Pay	
	2015	2016	2015	2016
İhtiyatlara Ayrılan	27.632.589	33.476.643	25,00	25,00
Hazine Borcuna Mahsup Edilen	5.561.543	5.450.399	5,03	4,07
Hazine'ye Aktarılan	77.336.222	94.979.530	69,97	70,93
Kâr	110.530.354	133.906.572	100,00	100,00

Kaynak: KKTCMB

DÜZENLEMELER

---

5. DÜZENLEMELER

Bankamızca 2016 yılı içerisinde yapılan düzenlemeler aşağıda sunulmuştur.

Yasal ve İdari Düzenlemeler

58/2014 sayılı “Banka Kartları ve Kredi Kartları Yasası”nın 12. maddesine istinaden kredi kartları ile ilgili TL – YP işlemlerinde uygulanacak aylık akdi ve azami aylık gecikme faiz oranları Bankamız tarafından belirlenmiş olup, 04.01.2016/1, 01.04.2016/53, 01.07.2016/85, 30/09/2016/123, tarih/sayılı Resmi Gazete’lerde yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

41/2001 Sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası’nın 5 (1) (E) maddesi altında düzenlenen “UBAN (Ulusal Banka Hesap Numarası) Tebliği”, KKTCMB Yönetim Kurulu’nun 24.02.2016 tarih ve 916 no’lu kararı ile onaylanmıştır. Söz konusu tebliğ, 26.02.2016 tarih ve 27 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

39/2001 Sayılı Bankalar Yasası’nın 33. maddesi altında düzenlenen “*Bankaların Sermaye Yeterliliği Standart Oranı ile Kaldıraç Standart Oranının Ölçülmesine, Değerlendirilmesine ve Diğer Yükümlülüklerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliği*”. KKTCMB Yönetim Kurulu’nun 16.03.2016 tarih ve 919 no’lu kararı ile onaylanmıştır. Söz konusu tebliğ, 25.04.2016 tarih ve 52 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

32/2009 Sayılı Tasarruf Mevduatı Sigortası ve Finansal İstikrar Fonu Yasası’nın 11 (2) ve (3) maddesi altında düzenlenen “*Tasarruf Mevduatı Sigortası Primlerinin Tahsil Usul ve Esasları Tebliği*”, KKTCMB Yönetim Kurulu’nun 16.03.2016 tarih ve 918 no’lu kararı ile onaylanmıştır. Söz konusu tebliğ 25.04.2016 tarih ve 52 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

39/2001 Sayılı Bankalar Yasası’nın 15. maddesinin 3. fıkrası altında düzenlenen “*Bankalarda İç Denetim, Risk Yönetimi, İç Kontrol ve Yönetim Sistemleri Tebliği*” KKTCMB Yönetim Kurulu’nun 19.07.2016 tarih ve 928 no’lu kararı ile onaylanmıştır. Söz konusu tebliğ, 22.07.2016 tarih ve 93 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

41/2001 Sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası'nın 5 (1) (E) maddesi altında düzenlenen “*UBAN (Ulusal Banka Hesap Numarası) Değişiklik Tebliği*”. KKTCMB Yönetim Kurulu'nun 24.11.2016 tarih ve 934 no'lu kararı ile onaylanmıştır. Söz konusu tebliğ, 29.11.2016 tarih ve 157 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

41/2001 Sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası'nın 5 (1) (A), 5 (1) (Ç) ve 5 (2) (G) maddeleri uyarınca; bankacılık sisteminin düzenlenmesi; finansal sistemde istikrar sağlamak için düzenleyici tedbirler alınması; kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak üzere gerekli karar ve tedbirler alınmasının gerekliliği uyarınca, Yasanın 38'inci maddesinden aldığı yetkiye istinaden “*Bankaların Tahvil ve Bono İhraçlarının Usul ve Esaslarının Düzenlenmesi*” hakkındaki KKTCMB Yönetim Kurulu'nun 24.11.2016 tarih ve 935 no'lu kararı ile onaylanmıştır. Söz konusu karar, 28.11.2016 tarih ve 156 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

TABLULAR

---

6. TABLOLAR

KKTC Merkez Bankası Bilançosu - 2016 (TL)

Aktif	TP	YP	TP Toplam	YP Toplam	Genel Toplam
I- Döner Değerler					6.362.944.796
Kasa	1.750.909	214.973.751	1.750.909	214.973.751	
Altın		3.440.019		3.440.019	
Menkul Değerler Cüzdanı	194.469.500		194.469.500		
Bankalar Nezdindeki Mevduat	2.260.530.677	3.687.779.940	2.260.530.677	3.687.779.940	
Hariçteki Muhabirler					
II- Duran Değerler					2.584.005
Gayri Menkuller	932.860				
Amortisman (-)	-161.140				
Demirbaşlar	4.811.452				
Amortisman (-)	-2.999.167				
III- Krediler					67.051.670
A- Avans Hesapları					
a- Hazine Kısa Vadeli Avans	60.124.790		60.124.790		
b- Hazine Kefaletine Haiz Bono Üzerinden Avans					
c- Ticari Banka Senetleri		4.926.880		4.926.880	
B- Piyasa İşlemleri					
a- BPP İşlemleri	2.000.000		2.000.000		
IV- Diğer Aktifler					19.603.714
A- Muvakkat Alacaklar			86.361		
B-Takipteki Alacaklar (Net)					
a- Takipteki Alacaklar	12.511.964				
b- Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	12.511.964				
C- Borçlu Transituar Hesabı					
a-Diğer	19.517.353		19.517.353		
TOPLAM					6.452.184.185

Kaynak: KKTTCMB

KKTC Merkez Bankası Bilançosu - 2016 (TL)

Pasif	TP	YP	TP Toplam	YP Toplam	Genel Toplam
I - Özkaynaklar					331.262.520
Sermaye	20.000.000		20.000.000		
İhtiyatlar	175.730.097		175.730.097		
Karşılıklar	135.532.423		135.532.423		
II - Yabancı Kaynaklar					5.982.199.279
A- Mevduat			489.128.236	1.593.891.699	
a- Kamu Mevduatı	29.069.115	35.483.804			
b- Bankalar Mevduatı	459.264.539	1.442.174.000			
c- Bloke Paralar		115.508.980			
d- Şahıs Mevduatı	793.721	724.915			
e- Diğer Mevduat	861				
B- Yasal Karşılıklar			652.163.031	707.537.389	
D- Piyasa İşlemleri			651.030.672	1.102.960.532	
a- Para Piyasası İşlemleri	190.700.000	518.500.632			
b- Merkez Bankası Senetleri	460.330.672	584.459.900			
E- Fonlar			370.344.060	415.143.660	
a- Merkez Bankası Fonları	406.843				
b- Hazineye Ait Fonlar	582.642	40.593			
c- Diğer Fonlar	369.354.575	415.103.067			
III - Diğer Pasifler					4.815.813
a-Muvakkat Borçlar			31.848		
b-Alacaklı Transituvar Hesabı			4.489.495	294.470	
IV - Kâr					133.906.573
TOPLAM					6.452.184.185

Kaynak: KKTCCMB

KKTC Merkez Bankası Bilançosu - 2015 (TL)

Aktif	TP	YP	TP Toplam	YP Toplam	Genel Toplam
I- Döner Değerler					3.645.697.257,00
Kasa	1.041.297	86.583.897	1.041.297	86.583.897	
Altın		2.611.239		2.611.239	
Menkul Değerler Cüzdanı	326.613.050		326.613.050		
Bankalar Nezdindeki Mevduat	1.402.006.529	2.945.775.755	1.402.006.529	2.945.775.755	
Hariçteki Muhabirler		55.692.162		55.692.162	
II- Duran Değerler					1.708.743
Gayri Menkuller	389.641		1.708.743		
Demirbaşlar	1.319.102				
III- Krediler					63.465.057
A- Kamu Sektörü					
a- Hazine Kısa Vadeli Avans	63.465.057		63.465.057		
b- Hazine Kefaletine Haiz Bono Üzerinden Avans					
B- Bankacılık Sektörü					
a- Ticari					
b- Sanayi					
c- Eğitim					
IV- BPP İşlemler Alacağı	121.000.000		121.000.000		121.000.000
V- Muvakkat Alacaklar	96.838		96.838		96.838
VI- Diğer Aktifler					18.829.948
A- Borçlu Transituar Hesabı	18.829.948		18.829.948		
B- Takipteki Alacaklar	12.511.964				
Takipteki Alacaklar Karşılığı (-)	12.511.964				
TOPLAM					5.025.424.515
Kaynak: KKTCCMB					

KKTC Merkez Bankası Bilançosu - 2015 (TL)

Pasif	TP	YP	TP Toplam	YP Toplam	Genel Toplam
I - Özkaynaklar					289.625.922
Sermaye	20.000.000		20.000.000		
İhtiyatlar	148.097.509		148.097.509		
Karşılıklar	121.528.413		121.528.413		
II - Yabancı Kaynaklar					4.623.021.854
A- Kamu Sektörü Mevduatı			57.528.409	19.608.857	
a- Hazine Mevduatı	55.521.340	13.390.557			
b- Genel Bütçeli İdareler Mevduatı	2.007.069	6.218.300			
B- Bankacılık Sektörü Mevduatı			377.161.293	1.141.702.695	
a- Bankalar Mevduatı	377.112.293	1.111.941.851			
b- Bloke Paralar	49.000	29.760.844			
C- Yasal Karşılıklar			583.627.835	559.842.202	
D- Muhtelif Mevduat			702.281	386.390	
a- Kuruluş ve Şahıs Mevduatı	701.449	386.390			
b- Diğer Mevduat	832				
E- Piyasa İşlemleri			343.000.000	910.291.150	
a-Para Piyasası İşlemleri	101.000.000	385.300.850			
b-Merkez Bankası Senetleri	242.000.000	524.990.300			
F- Fonlar			303.965.323	325.205.419	
a- Merkez Bankası Fonları	513.694				
b- Hazineye Ait Fonlar	622.160	139.223			
c- Diğer Fonlar	302.829.469	325.066.196			
III - Diğer Pasifler					2.246.385
Muvakkat Borçlar			33.611		
Alacaklı Transitar Hesabı			2.051.505	161.269	
IV - Kâr					110.530.354
Toplam					5.025.424.515

Kaynak: KKTOMB

Yıllar İtibarıyla KKTC Merkez Bankası Kârı/Zararı (TL)

Tarih	Kâr (Zarar)	Tarih	Kâr (Zarar)
1997	7.063.247	2008	34.397.584
1998	4.473.283	2009	53.879.493
1999	9.422.197	2010	38.706.980
2000	2.806.998	2011	60.793.021
2001	12.022.535	2012	59.185.678
2002	11.837.476	2013	61.100.258
2003	14.100.468	2014	66.522.923
2004	27.718.821	2015	110.530.354
2005	48.415.266	2016	133.906.573
2006	23.817.485		
2007	32.953.888		

Kaynak: KKTTCMB

KKTC Merkez Bankası Seçilmiş Aktif Kalemleri (TL)

Tarih	Likit Varlıklar	Krediler	Diğer Aktifler	Aktif Toplamı
31.Ara.08	1.494.724.842	106.808.365	157.415.311	1.758.948.518
31.Ara.09	1.708.379.938	116.187.312	110.440.922	1.935.008.172
31.Ara.10	1.719.425.324	123.724.734	31.091.462	1.874.241.520
31.Ara.11	2.048.219.876	105.307.355	34.359.045	2.187.886.276
31.Mar.12	1.910.176.349	107.106.497	1.559.683	2.018.842.529
30.Haz.12	1.922.297.719	133.825.379	1.645.791	2.057.768.889
30.Eyl.12	2.024.266.363	153.308.695	1.725.758	2.179.300.816
31.Ara.12	2.454.557.334	91.651.874	40.831.510	2.587.040.718
31.Mar.13	2.529.386.602	99.080.149	2.320.907	2.630.787.658
30.Haz.13	2.622.682.346	105.015.585	1.830.484	2.729.528.415
30.Eyl.13	2.976.247.311	138.934.360	1.799.949	3.116.981.620
31.Ara.13	3.213.649.639	78.854.103	63.070.914	3.355.574.656
31.Mar.14	3.079.515.185	147.484.184	1.728.249	3.228.727.618
30.Haz.14	3.270.433.195	121.218.064	1.804.149	3.393.455.408
30.Eyl.14	3.511.228.059	119.312.114	1.752.480	3.632.292.653
31.Ara.14	3.645.697.257	171.220.524	25.331.106	3.842.248.887
31.Mar.15	3.739.517.315	115.254.133	2.248.301	3.857.019.749
30.Haz.15	4.297.312.709	132.031.767	18.942.188	4.448.286.664
30.Eyl.15	4.883.071.770	133.138.667	2.280.396	5.018.490.833
31.Ara.15	4.820.323.929	184.465.057	20.635.529	5.025.424.515
31.Ara.16	6.362.944.796	67.051.670	22.187.719	6.452.184.185

Kaynak: KKTTCMB

KKTC Merkez Bankası Seçilmiş Pasif Kalemleri (TL)

Tarih	Özkaynaklar	Mevduatlar	Yasal Karşılıklar	Diğer Pasifler	Pasif Toplamı
31.Ara.08	150.171.626	1.029.898.521	518.657.847	60.220.524	1.758.948.518
31.Ara.09	134.499.707	1.084.554.996	515.449.402	200.504.067	1.935.008.172
31.Ara.10	194.571.649	994.278.682	557.496.973	127.894.216	1.874.241.520
31.Ara.11	234.385.757	1.104.172.084	656.680.143	192.648.292	2.187.886.276
31.Mar.12	189.239.560	939.798.281	662.028.513	227.776.175	2.018.842.529
30.Haz.12	190.100.113	930.807.533	671.272.129	265.589.114	2.057.768.889
30.Eyl.12	191.283.228	982.830.467	691.217.788	313.969.333	2.179.300.816
31.Ara.12	260.911.512	1.357.819.974	700.000.506	268.308.726	2.587.040.718
31.Mar.13	217.047.397	1.366.592.597	746.030.636	301.117.028	2.630.787.658
30.Haz.13	217.783.359	1.352.697.549	805.019.967	354.027.540	2.729.528.415
30.Eyl.13	218.683.984	1.656.402.661	824.714.720	417.180.255	3.116.981.620
31.Ara.13	291.100.579	1.818.251.290	870.763.371	375.459.416	3.355.574.656
31.Mar.14	245.971.070	1.675.102.982	876.948.620	430.704.946	3.228.727.618
30.Haz.14	247.254.958	1.792.772.785	890.156.351	463.271.314	3.393.455.408
30.Eyl.14	248.132.449	1.917.060.863	938.524.944	528.574.397	3.632.292.653
31.Ara.14	258.929.182	1.493.119.701	954.982.558	1.135.217.446	3.842.248.887
31.Mar.15	276.152.356	1.408.442.288	1.006.554.132	1.165.870.973	3.857.019.749
30.Haz.15	276.996.548	1.482.713.730	1.062.691.010	1.625.885.376	4.448.286.664
30.Eyl.15	278.408.386	1.554.299.105	1.159.694.120	2.026.089.222	5.018.490.833
31.Ara.15	400.156.276	1.597.089.925	1.143.470.037	1.884.708.277	5.025.424.515
31.Ara.16	465.169.093	2.083.019.935	1.359.700.420	2.544.294.737	6.452.184.185

Kaynak: KKTCMB

KKTC Merkez Bankası Likit Varlıkları (TL)

Tarih	Nakit Değerler	Altın Deposu	Bankalar Nezdindeki Mevduat (TP)	Bankalar Nezdindeki Mevduat (YP)	Yurtdışı Bankalar	MDC	Toplam
31.Ara.08	45.235.398	1.102.232	197.242.226	584.543.453	36.015.660	630.585.873	1.494.724.842
31.Ara.09	28.331.222	1.382.809	798.978.378	632.935.117	20.899.913	225.852.500	1.708.379.939
31.Ara.10	52.567.022	1.842.719	960.029.810	678.713.328	20.897.345	5.375.100	1.719.425.324
31.Ara.11	52.452.796	2.510.610	1.104.161.634	802.876.430	62.943.406	23.275.000	2.048.219.876
31.Mar.12	51.628.782	2.510.610	931.735.115	845.174.892	46.371.650	32.755.300	1.910.176.349
30.Haz.12	32.888.691	2.510.610	897.704.643	915.582.330	27.756.201	45.855.244	1.922.297.719
30.Eyl.12	37.746.858	2.510.610	937.959.685	991.822.178	17.852.088	36.374.944	2.024.266.363
31.Ara.12	41.824.171	2.506.876	1.224.645.576	1.016.589.138	126.405.173	42.586.400	2.454.557.334
31.Mar.13	48.582.643	2.506.876	1.248.835.118	1.153.243.815	23.927.150	52.291.000	2.529.386.602
30.Haz.13	61.108.724	2.506.876	1.274.274.978	1.206.215.874	36.180.430	42.395.464	2.622.682.346
30.Eyl.13	84.679.996	2.506.876	1.305.366.294	1.442.210.004	22.232.573	119.251.568	2.976.247.311
31.Ara.13	62.270.427	2.146.362	1.403.280.967	1.522.482.954	78.923.761	144.545.168	3.213.649.639
31.Mar.14	57.681.769	2.146.362	1.068.596.270	1.717.402.462	35.043.690	198.644.632	3.079.515.185
30.Haz.14	37.813.934	2.146.362	1.173.711.609	1.837.164.805	51.540.117	168.056.368	3.270.433.195
30.Eyl.14	63.855.297	2.146.362	1.167.075.364	1.915.670.506	63.391.520	299.089.010	3.511.228.059
31.Ara.14	59.575.201	2.341.331	1.307.875.937	1.925.886.634	60.933.484	289.084.670	3.645.697.257
31.Mar.15	93.270.862	2.341.331	1.456.217.149	1.979.335.666	48.438.307	159.914.000	3.739.517.315
30.Haz.15	82.385.984	2.341.331	1.467.167.127	2.411.582.643	113.843.324	219.992.300	4.297.312.709
30.Eyl.15	140.974.336	2.341.331	1.467.337.337	2.899.368.703	114.480.913	258.569.150	4.883.071.770
31.Ara.15	87.625.194	2.611.239	1.402.006.529	2.945.775.755	55.692.162	326.613.050	4.820.323.929
31.Ara.16	216.724.660	3.440.019	2.260.530.677	3.687.779.940	-	194.469.500	6.362.944.796

Kaynak: KKTCMB

KKTC Merkez Bankası'nca Bankacılık Sektörüne Kullandırılan Krediler (TL)

Tarih	Tarım	Ticari	Sanayi	İhracat	Küçük Esnaf	Turizm	Eğitim	Toplam
31.Ara.08			430.400				3.780.750	4.211.150
31.Ara.09		778.149	4.393.957				3.964.792	8.534.660
31.Ara.10		1.139.470	1.730.873				3.970.466	6.840.809
31.Ara.11			1.944.518					1.944.518
31.Mar.12		649.673	1.294.691				4.461.879	6.406.243
30.Haz.12		630.574	1.262.944				4.591.479	6.484.997
30.Eyl.12			1.629.494				4.581.056	6.210.550
31.Ara.12			453.024					453.024
31.Mar.13			464.117				2.369.863	2.883.980
30.Haz.13							2.546.937	2.546.937
30.Eyl.13							2.718.359	2.718.359
31.Ara.13								0
31.Mar.14							2.431.745	2.431.745
30.Haz.14							2.381.303	2.381.303
30.Eyl.14								0
31.Ara.14								0
31.Mar.15							4.466.517	4.466.517
30.Haz.15							4.642.279	4.642.279
30.Eyl.15							5.311.384	5.311.384
31.Ara.15								-
31.Ara.16							5.065.643	5.065.643

Not: Rakamlara faiz gelir reeskontları dahil edilmiştir.

Kaynak: KKTCMB

KKTC Merkez Bankası Nezdindeki Mevduat (TL)

Tarih	Kamu Mevduatı		Bankalar				Diğer		Toplam
	TP	YP	A - Serbest		B - Zorunlu Karşılıklar		TP	YP	
			TP	YP	TP	YP			
31.Ara.08	26.884.020	116.441.846	563.399.378	322.013.947	300.839.064	217.818.783	512.521	646.809	1.548.556.368
31.Ara.09	34.510.076	6.533.804	613.088.858	430.261.627	312.745.945	202.703.457	5.598.312	1.164.603	1.606.606.682
31.Ara.10	39.262.620	5.426.546	490.577.798	457.890.552	340.851.345	216.645.628	616.120	505.045	1.551.775.654
31.Ara.11	27.731.396	10.675.726	536.918.341	527.722.327	402.779.176	253.900.967	630.168	494.126	1.760.852.227
31.Mar.12	31.379.984	20.450.950	346.170.321	540.025.452	411.506.192	250.522.321	422.942	1.348.632	1.601.826.794
30.Haz.12	30.289.431	7.340.149	316.499.424	555.341.233	417.689.731	253.582.398	444.930	20.892.366	1.602.079.662
30.Eyl.12	14.402.529	6.604.084	346.198.534	580.702.034	417.571.483	273.646.305	448.719	34.474.567	1.674.048.255
31.Ara.12	29.068.032	12.594.336	569.036.541	705.950.851	427.106.666	272.893.840	6.803.900	34.366.314	2.057.820.480
31.Mar.13	48.816.728	11.822.337	613.253.255	654.092.851	453.851.811	292.178.825	6.076.543	32.530.883	2.112.623.233
30.Haz.13	55.172.326	12.858.690	491.417.120	772.260.838	486.606.486	318.413.481	396.500	20.592.075	2.157.717.516
30.Eyl.13	47.871.219	24.094.606	606.543.545	954.713.140	482.994.224	341.720.496	465.996	22.714.155	2.481.117.381
31.Ara.13	18.846.398	20.578.975	735.826.294	1.013.142.338	487.900.228	382.863.143	609.831	29.247.455	2.689.014.662
31.Mar.14	38.950.361	43.565.188	472.182.955	1.094.180.494	491.575.544	385.373.076	438.945	25.785.039	2.552.051.602
30.Haz.14	53.919.830	11.982.605	466.591.523	1.122.184.360	499.327.153	390.829.198	17.474.716	120.619.751	2.682.929.136
30.Eyl.14	69.233.058	18.698.887	502.033.797	1.136.473.300	526.918.645	411.606.299	27.425.327	163.196.494	2.855.585.807
31.Ara.14	17.094.271	9.256.228	567.445.436	868.076.651	532.525.648	422.456.910	629.724	30.617.391	2.448.102.259
31.Mar.15	10.753.910	21.354.653	497.415.629	849.731.141	555.437.616	451.116.516	441.602	28.745.353	2.414.996.420
30.Haz.15	18.278.584	34.669.328	421.856.540	988.595.032	565.747.200	496.943.810	428.189	18.886.057	2.545.404.740
30.Eyl.15	14.819.534	30.301.580	346.773.076	1.141.287.770	578.364.670	581.329.450	396.168	20.720.977	2.713.993.225
31.Ara.15	57.528.409	19.608.857	377.112.293	1.111.941.851	583.627.835	559.842.202	751.281	30.147.234	2.740.559.962
31.Ara.16	29.069.115	35.483.804	459.264.539	1.442.174.000	652.163.031	707.537.389	794.582	116.233.895	3.442.720.355

Kaynak: KKTCMB

KKTC Merkez Bankası Döviz Kurları

Yıllar	Aylar	USD		GBP		EURO	
		Alış	Satış	Alış	Satış	Alış	Satış
2010	12	1,546	1,5535	2,3886	2,4011	2,0491	2,059
2011	12	1,8889	1,898	2,917	2,9322	2,4438	2,4556
2012	12	1,7826	1,7912	2,8708	2,8858	2,3517	2,363
2013	12	2,1343	2,1381	3,5114	3,5297	2,9365	2,9418
2014	12	2,3189	2,3230	3,5961	3,6149	2,8207	2,8258
2015	12	2,9076	2,9128	4,3007	4,3231	3,1776	3,1833
2016	1	2.9609	2.9662	4.2348	4.2569	3.2292	3.2350
	2	2.9293	2.9345	4.0912	4.1125	3.2296	3.2354
	3	2.8334	2.8385	4.0766	4.0979	3.2081	3.2139
	4	2.8014	2.8064	4.0845	4.1058	3.1908	3.1966
	5	2.9560	2.9613	4.3098	4.3323	3.2906	3.2965
	6	2.8936	2.8988	3.8690	3.8891	3.2044	3.2102
	7	3.0125	3.0180	3.9624	3.9831	3.3446	3.3506
	8	2.9545	2.9598	3.8619	3.8821	3.3040	3.3100
	9	2.9959	3.0013	3.8909	3.9112	3.3608	3.3669
	10	3.0998	3.1054	3.7844	3.8041	3.3834	3.3895
	11	3.4199	3.4261	4.2473	4.2695	3.6253	3.6318
	12	3.5192	3.5255	4.3189	4.3414	3.7099	3.7166

Kaynak: KKTCMB

Çapraz Kurlar**Yabancı Para / ABD Doları**

Yıllar	Aylar	£	€
2010	12	1,5456	1,3254
2011	12	1,5449	1,2938
2012	12	1,6111	1,3192
2013	12	1,6480	1,3759
2014	12	1,5535	1,2164
2015	12	1,4817	1,0929
2016	1	1.4327	1.0906
	2	1.3990	1.1025
	3	1.4412	1.1323
	4	1.4605	1.1390
	5	1.4605	1.1132
	6	1.3393	1.1074
	7	1.3176	1.1102
	8	1.3094	1.1183
	9	1.3010	1.1218
	10	1.2229	1.0915
	11	1.2441	1.0600
	12	1.2293	1.0542

Not: Ay sonu ve yılsonu çapraz kurlarıdır.

Kaynak: KKTCMB

KKTC Merkez Bankası'na Türk Lirası ve Döviz Mevduatına Uygulanan Faiz Oranları

Yürürlük Tarihi	Para Cinsi				Yönetim Kurulu Karar		Resmi Gazete	
	TL	\$	€	£	Tarihi	Sayısı	Tarihi	Sayısı
	Vadesiz	Vadesiz	Vadesiz	Vadesiz				
14.11.2008	16,25	0,25	1,75	2,25	13.11.2008	676	26.11.2008	207
28.11.2008	15,75	0,25	1,75	2,25	27.11.2008	679	16.12.2008	217
22.12.2008	14,50	0,05	1,25	1,00	19.12.2008	682	25.12.2008	223
19.01.2009	12,60	0,05	1,25	0,75	16.01.2009	691	23.01.2009	18
20.02.2009	11,25	0,05	1,25	0,50	20.02.2009	698	04.03.2009	47
20.03.2009	10,25	0,05	1,25	0,50	20.03.2009	708	27.03.2009	58
17.04.2009	9,50	0,05	1,00	0,50	17.04.2009	712	27.04.2009	78
08.05.2009	9,50	0,05	0,75	0,50	08.05.2009	718	18.05.2009	85
15.05.2009	9,00	0,05	0,75	0,50	15.05.2009	720	28.05.2009	92
17.06.2009	8,50	0,05	0,75	0,50	17.06.2009	725	22.06.2009	107
17.07.2009	8,00	0,05	0,75	0,50	17.07.2009	729	03.08.2009	133
19.08.2009	7,50	0,05	0,75	0,50	19.08.2009	734	03.09.2009	152
18.09.2009	7,00	0,05	0,75	0,50	18.09.2009	738	06.10.2009	170
16.10.2009	6,50	0,05	0,75	0,50	16.10.2009	741	22.10.2009	182
07.12.2009	6,25	0,05	0,75	0,50	04.12.2009	749	15.12.2009	211
17.09.2010	6,00	0,05	0,75	0,50	17.09.2010	786	29.09.2010	167
15.10.2010	5,50	0,05	0,75	0,50	15.10.2010	788	25.10.2010	183
27.12.2010	5,00	0,05	0,75	0,50	24.12.2010	796	31.12.2010	220
01.01.2013	4,00	0,05	0,75	0,50	20.12.2012	835	21.12.2012	212
01.06.2013	3,50	0,05	0,75	0,50	09.05.2013	847	16.05.2013	85
01.09.2013	4,00	0,05	0,75	0,50	22.08.2013	853	29.08.2013	138
03.02.2014	5,00	0,25	0,75	0,50	30.01.2014	872	04.02.2014	26
01.04.2014	7,00	0,25	0,75	0,50	20.03.2014	876	27.03.2014	70
01.03.2015	6,50	0,25	0,25	0,50	10.02.2015	900	17.02.2015	25

Not: Vadesiz Türk Lirası ve döviz mevduatına uygulanan faiz oranları, vadeli mevduat için de geçerlidir.

Kaynak: KKTCMB

KKTC Merkez Bankası'nca Türk Lirası ve Döviz Mevduatı Yasal Karşılıklarına Uygulanan Faiz Oranları

Yürürlük		Para Cinsi			Yönetim Kurulu Karar		Resmi Gazete	
Tarihi	TP	\$	€	£	Tarihi	Sayısı	Tarihi	Sayısı
05.02.2008	10,50	1,00	1,00	2,00	05.02.2008	636	19.02.2008	32
29.02.2008	10,25	1,00	1,00	2,00	29.02.2008	638	13.03.2008	50
25.03.2008	10,25	0,50	1,00	2,00	25.03.2008	647	03.04.2008	59
22.05.2008	10,75	0,50	1,00	2,00	22.05.2008	653	16.06.2008	113
30.07.2008	11,00	0,50	1,00	2,00	30.07.2008	665	15.08.2008	153
17.10.2008	11,00	0,25	1,00	1,75	16.10.2008	674	22.10.2008	187
14.11.2008	11,00	0,10	1,00	1,25	13.11.2008	675	26.11.2008	207
28.11.2008	10,75	0,10	1,00	1,25	27.11.2008	680	16.12.2008	217
22.12.2008	9,75	0,00	0,75	0,5	19.12.2008	683	25.12.2008	223
19.01.2009	8,00	0,00	0,75	0,25	16.01.2009	692	23.01.2009	18
20.02.2009	6,50	0,00	0,75	0,25	20.02.2009	699	04.03.2009	47
08.05.2009	6,50	0,00	0,50	0,25	08.05.2009	719	18.05.2009	85
17.07.2009	6,00	0,00	0,50	0,25	17.07.2009	730	03.08.2009	133
19.08.2009	5,50	0,00	0,50	0,25	19.08.2009	735	15.09.2009	157
16.10.2009	5,25	0,00	0,50	0,25	16.10.2009	742	22.10.2009	182
07.12.2009	5,00	0,00	0,50	0,25	04.12.2009	750	15.12.2009	211
01.01.2013	4,00	0,00	0,50	0,25	20.12.2012	836	21.12.2012	212
01.06.2013	3,50	0,00	0,50	0,25	09.05.2013	849	16.05.2013	85
01.03.2015	3,50	0,00	0,00	0,00	10.02.2015	899	17.02.2015	25

Kaynak: KKTCMB

Reeskont Faiz Oranları

Yürürlük Tarihi	Para Cinsi																			
	TL					₺					€					£				
	Döv.					Döv.					Döv.					Döv.				
	Tic.	Tur.	İhr.	Esn.	Avs.	Tic.	Tur.	İhr.	Esn.	Avs.	Tic.	Tur.	İhr.	Esn.	Avs.	Tic.	Tur.	İhr.	Esn.	Avs.
06.02.2004	55	42	40	35	35	10	6	6	8	10	6	6	8	11	7	7	9			
10.12.2004	42	32	30	28	28	10	6	6	8	10	6	6	8	11	7	7	9			
04.02.2005	35	30	28	26	26	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7			
01.04.2005	33	28	26	24	24	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7			
03.06.2005	30	26	24	22	22	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7			
01.11.2005	26	24	22	20	20	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7			
01.06.2006	26	24	22	20	20	12	8	8	8	10	6	6	6	11	7	7	7			
03.07.2006	33	28	26	24	24	12	8	8	8	10	6	6	6	11	7	7	7			
21.09.2007	30	26	24	22	22	12	8	8	8	10	6	6	6	11	7	7	7			
26.10.2007	30	26	24	22	22	10,5	6,5	6,5	6,5	10	6	6	6	11	7	7	7			
29.02.2008	28	24	22	20	20	9	6	6	6	9	6	6	6	11	7	7	7			
25.03.2008	28	24	22	20	20	9	6	6	6	9	6	6	6	11	7	7	7			
29.12.2008	22	19	19	18	19	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
02.03.2009	20	17	17	16	16	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			
25.06.2009	17	15	15	14	14	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			
27.12.2010	14	12	12	11	11	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			
01.01.2013	11	8	8	8	8	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			
01.06.2013	11	7	7	7	7	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			

Kısaltmalar: Tic.: Ticari, San.: Sanayi, Tur.: Turizm, Tar.: Tarım, Eğt.: Eğitim, İhr.: İhracat, Esn.: Esnaf, Döv. Muk. Avs.: Döviz Mukabili Avans.

Kaynak: KKTCCMB

Genel Disponibilite Oranları (%)

Bankaların bulundurmak zorunda oldukları dispoñibl değerlerin taahhütlerine en düşük oranı	10
Bankalar, yurt dışı bankalarda bulundurdukları paralar ve yurt dışından satın aldıkları menkul kıymetlerin toplam miktarı;	
1. Özkaynaklarının <u>bir</u> katını aşması halinde	12
2. Özkaynaklarının <u>iki</u> katını aşması halinde	14
3. Özkaynaklarının <u>üç</u> katını aşması halinde	16
4. Özkaynaklarının <u>dört</u> katını aşması halinde	18
5. Özkaynaklarının <u>beş</u> katını aşması halinde	20

Not: Genel Disponibilite Oranları: KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu'nun 07 Şubat 2013 tarih ve 841 sayılı kararı olup, 26 Şubat 2013 tarih ve 32 no'lu Resmi Gazete'de yayımlanmış, 1 Mart 2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Kaynak: KKTOMB

Yasal Karşılık Oranları

Yürürlüğe Giriş Tarihi	Açıklama	TP	YP
31.07.2012	Üç aya kadar vadeli mevduatlarda (üç ay dahil)	8	
	Üç aydan uzun altı aya kadar vadeli mevduatlarda (altı ay dahil)	7	
	Altı aydan uzun bir yıla kadar vadeli mevduatlarda (bir yıl dahil)	6	
	Bir yıldan uzun vadeli mevduatlarda	5	
	Mevduat hariç Türk Parası diğer yükümlülüklerde	8	
	Yabancı Para yükümlülüklerde		8
	Kıymetli Maden yükümlülüklerde	0	0
28.02.2014	Üç aya kadar vadeli mevduatlarda (üç ay dahil)	8	8
	Üç aydan uzun altı aya kadar vadeli mevduatlarda (altı ay dahil)	7	7
	Altı aydan uzun bir yıla kadar vadeli mevduatlarda (bir yıl dahil)	6	6
	Bir yıldan uzun vadeli mevduatlarda	5	5
	Mevduat hariç diğer yükümlülüklerde	8	8
	Kıymetli Maden yükümlülüklerde	0	0

Kaynak: KKTCMB

Tarifeler Talimatı

A	Türk Lirası İşlemleri	Komisyon, Ücret ve Masraflar
1	Gelen TL havalelerden	0,00025 (yüz binde yirmi beş) komisyon
2	Giden TL havalelerden	0,0005 (On binde beş) komisyon
3	Giden TL havalelerden	5 TL Haberleşme Masrafı
4	Çek defterlerine	2,5 TL Masraf
B	Kambiyo İşlemleri	Komisyon, Ücret ve Masraflar
1	Gelen döviz havalelerden	0,00025 (Yüz binde yirmi beş komisyon
2	Giden döviz havalelerden	0,0005 (On binde beş) komisyon
3	Giden döviz havalelerden	10 TL haberleşme masrafı

Kaynak: KKTCMB

Karşılıksız Çekler

Yıllar	Aylar	Çek Kullanmaktan Men Edilenler (Şahıs adedi)	
		Aylık Toplam	Kümülatif Toplam
2010			3.329
2011			3.244
2012			3.842
2013			2.910
2014			3.366
2015			3.699
2016	1	278	278
	2	241	519
	3	247	766
	4	204	970
	5	232	1.202
	6	275	1.477
	7	229	1.706
	8	263	1.969
	9	214	2.183
	10	299	2.482
	11	242	2.724
	12	253	2.977

Kaynak: KKTOMB

Para Arzı (Milyon TL)

Yıl	Devre	M1	Yüzde Değişim	M2	Yüzde Değişim	M3	Yüzde Değişim
2006		828,6	19,07	4.367,4	29,11	4.907,8	27,51
2007		859,5	3,73	4.620,4	5,79	5.138,7	4,70
2008		898,4	4,53	5.294,0	14,58	5.901,7	14,85
2009		1.152,2	6,29	6.193,4	3,38	6.842,3	2,89
2010		1.174,0	1,89	6.592,6	6,45	7.292,8	6,58
2011		1.560,7	10,06	8.021,7	3,13	8.623,7	2,93
2012		1.661,2	8,18	8.765,9	4,32	9.585,4	6,22
2013	I	1.690,9	1,79	8.958,1	2,19	9.608,8	0,25
	II	1.767,3	4,52	9.507,6	6,13	10.177,6	5,92
	III	1.853,2	4,86	9.994,6	5,12	10.787,2	5,99
	IV	1.963,4	5,95	10.562,0	5,68	11.345,1	5,17
2014	I	2.049,8	4,40	10.794,4	2,20	11.601,9	2,26
	II	2.152,4	5,01	11.130,9	3,12	11.957,3	3,06
	III	2.208,5	2,61	11.624,4	4,43	12.479,3	4,37
	IV	2.211,0	2,22	11.880,2	2,60	12.660,2	1,82
2015	I	2.338,5	5,77	12.470,8	4,97	13.249,2	4,65
	II	2.532,7	8,30	13.211,3	5,94	14.056,5	6,09
	III	2.829,9	11,73	14.279,5	8,08	15.106,7	7,47
	IV	2.841,2	0,40	14.215,9	-0,45	15.109,8	0,02
2016	I	2.797,9	-1,53	14.340,3	0,88	15.181,6	0,48
	II	2.976,9	6,40	14.620,3	1,95	15.593,1	2,71
	III	3.158,0	6,08	15.285,2	4,55	16.319,0	4,66
	IV	3.544,1	12,23	16.946,4	10,87	17.996,6	10,28

Kaynak: KKTÇMB

*Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası
Yıllık Rapor 2016*

Bilgi ve Önerileriniz için: www.mb.gov.ct.tr